

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon šte. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg šte. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica šte. 1,
telefon šte. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Sredozemske negotovosti

Ves svet z največjo nestrpnostjo pri-
sluškuje poročilom iz Rima in čaka v
negotovosti, kako se bodo razvile stvar-
i na Sredozemskem morju.

Danes je še v ospredju politični in-
teres. Se vedno je težiče na politični
strani problematike: ali se bodo razši-
rila na sredozemsko področje in tudi
tjakaj prenesla strahotna razdejavanja?
Drugo pa je dejanska razmerje sil na
vodah in obalah Sredozemskega morja,
razmerje, ki bi postalo jedro pro-
blematike, kakor hitro bi državniki in
diplomati izrekli zadnjo besedo in spro-
žili krvavi spopad. Narodi širom sveta
z zadovoljstvom jemljejo dan za dnem
na znanje, da se položaj še ni odločil-
no spremenil. Toda hkrati danes mili-
oni ljudi gledajo na zemljevid in si
skušajo napraviti sliko o tem, kako bi
si mogle tu sovražne bojne sile stopiti
nasproti.

Priznati je treba, da nudi Sredozem-
sko morje bojnim strankam povsem
drugačno področje za spopade, nego
bojni pas med Nemčijo in zavezniki.
Glavno porpišče, na katerem je prič-
akovati borbe, je tu morje. Ob morju so
dežele držav, ki si grozijo, da jutri po-
merijo svoje moči, razkosane, razme-
šene na velike razdalje, pa pomešane
med seboj, dosegljive le po morskih in
zračnih poteh. Ves svet danes ogleduje
zemljevid in se pogloblja v možnosti,
ki se tu nudijo za krvave odločitve.

Dosedanja vojna je prinesla že ne-
katera prav globoko segajoča presene-
čenja. Predvsem je pokazala, da gre
letalu ogromna vloga v borbi, pa da
je zračno brodogojstvo najmoderneše oro-
žje, ki bi se mu težko mogla oporaviti
prav odlična vloga v odločitvah. Res-
nica je sicer, da v tem pogledu še niso
izrečene zadnje besede in da je treba
še počakati na zaključno presojo, toda
eno je že sedaj gotovo: pričakovanja,
ki so jih mnogi stavili na zračno na-
padalno orožje, niso bila pretirana. Od-
prtje je še vprašanje, kako se morejo
bojne ladje meriti z avioni, koliko so
kos njihovi napadalni tehniki. Prav ta-
ko se ni do kraja razčiščeno, ali res
more napadalna vojska, ki premore
premoč v zraku, kljub podrejenosti v
vojni mornarici, izkrcati v sovražni
deželi zadostno kopno armado, ako ima
na razpolago možnosti za prenos in
prevoz po jako ozkih morskih prelivih.
Napovedi pripovedujejo, da bo imel
svet v bližnjih mesecih ali morda že
tednih priložnost, videti preizkušnjo teh
problemov. Vsa ta vprašanja, ki jih
pred enim letom vojaški strokovnjaki
po večini niti resno v poštev jemali
niso hoteli, se postavljajo sedaj po-
vsem resno, dasi še čakajo na dokonč-
ni odgovor.

Problemi, ki jih je postavila na dnevi-
ni red moderna nemška bojna taktika
in ki jih tudi mnogi nevtalni opazo-
valci označujejo kot revolucionarne,
imajo posebno velik pomen prav za
Sredozemlje. Še pred nedavnim so na
možnosti spopada na Sredozemskem
morju gledali dokaj drugače nego da-
nes. Nove bojne metode bi mogle prav
tu doživeti svojo odlično preizkuš-
njo. Še nedavno si je predstavljal
svet sredozemsko vojno le pod per-
spektivo razmerja vojnih mornaric. Zla-
sti na zapadu so na njo gledali nekako
takole: Francija in Velika Britanija
skupaj sta na morju močnejši od vseh
ostalih držav. Francijo štiti na ju-
govzhodu Alpe, kjer bi mogla biti obram-
ba uspešna, tudi če bi se naslanjala le
na majhne bojne sile. Napad preko
morja se je smatral za nemogoč, itali-
janska pozicija na Dodekanesu za izo-
lirano. Tudi bojnim silam v Libiji niso
posvečali prevelike pozornosti, v do-
mnevi, da bi ne bilo težko izravnati
eventualne začetne uspehe na račun
Egipta kasneje, ko bi se učinkovito
uvečevala premoč na morju, ki bi pre-
prečila dovoz iz matične države po
morju. Danes se pogoj libijske vojne
premotirajo nekoliko drugače, zaka-
lopolne in mehanizirane bojne sile
morejo bolj naglo in učinkovito napa-
dati preko puščave proti Egiptu, nego
se je računalo po starem, zlasti ako
imajo v rokah pobudo. Njihovo zala-
ganje s pomočjo zračnega brodogojstva
prihaja resno v poštev.

Pod vtisom novih bojnih sredstev
opozarjajo na zapleten pomorski polo-
žaj, ki daje, kakor se zdi, prednost na-
padalcu. Korzika je od Sardinije od-
daljena samo le nekaj 10 in od apenins-
ke obale nekaj 80 km, od bližnjih ita-
lijanskih otokov še mnogo manj; po
izkušnjah norveške vojne je stopila
možnost osvojitve otoka v realne raču-
ne. Silno kočljivo vprašanje se odpira
v področju med Sicilijo in Tunisom.
Malta je oddaljena od sicilske obale
samo 90 km, a Bizerta, velika franco-
ska vojna luka, malo manj ko 250 km.
Toda vmes med Sicilijo in Tunisom
leži še otok Pantelerija, ki so ga Itali-
jani silno utrdili. Kako bi se tu odigra-

Mine ob italijanskih obalah

Izredni vojaški ukrepi italijanske vlade — Vprašanje italijanske vojaške intervencije je sedaj v ospredju zanimanja svetovne javnosti — Vpliv izida sedanje nemške ofenzive

Rim, 6. junija. AA. (DNB) Uradno se
poroča, da je vse vodovje ob obalah Itali-
je, Albanije in italijanskih kolonij v ši-
rini 12 milj proglašeno za nevarnostno co-
no. Ladje, ki hočejo pluti v luke ob teh
obalah, naj se javijo pravčasno italijan-
skim konzulatom in vojnim oblastvom.
Ukrep stopi takoj v veljavo.

Drugo uradno sporočilo, ki je bilo isto-
časno izdano pravi, da se začeni od dan-
es signali s sirenami lahko uporabljajo
samo v primeru nevarnosti zračnih napa-
dov. Zaradi tega se morajo ustaviti vsi
ostali signali s sirenami.

Prvo sporočilo, ki govori o 12 miljski
nevarnostni coni, pravi med drugim dobe-
sedno:
Ladje, ki želijo pluti v luke ob teh oba-
lah morajo imeti posebna dovoljenja. Na-
vodila bodo dobile od italijanskih konzul-
arnih in vojaških oblastev. Ladje, ki že
plovejo v smeri proti tem lukam, morajo
pravočasno obvestiti luke oblasti o dnevu
in uri, kdaj bodo prispele na mejo nevar-
nostne cone. Označiti morajo točno zem-
ljepisni položaj ladje. V luko bodo plule
pod poveljstvom posebnega pilota. La-
dje, ki se ne bi držale teh predpisov, so
samo odgovorne za posledice.

Rim, 6. junija. AA. (Stefani) Diploma-
tični urednik agencije Stefani piše z ozi-
rom na današnji položaj v Evropi, da sta
moralna Francija in Anglija prvih devet
mesecev vojne vzdrževati 50 divizij na Al-
pah ter ob Sredozemskem morju, kar je o-
nemogočilo njihovo uporabo na bojišču. Na
diplomatskem polju je Italija s svojim sta-
liščem preprečila, da bi se vojna razširila
na balkanske države. Nemčija se na ta
način lahko še naprej preskrbuje z žive-
žem in surovinami. Uradni nemški krog
pošteno priznava, da je bila diplomatska
in gospodarska pomoč, ki jo je Italija nu-
dila Nemčiji v 9 mesecih vojne, popolnoma
spontana. Os Berlin—Rim ostane še na-
dalje solidna osnova italijansko-nemške
politične, ki bo imela odločilen vpliv na
usodo nove Evrope. Zavezniška blokada
ni mogla niti najmanj vplivati na italijan-
sko stališče, kar je v ostalem tudi v so-
glasju z interesi Italije, ki se lahko de-
finirajo takole. Izvedba narodnega edin-
stva in neodvisnosti na morju. Sporna
vprašanja na Sredozemskem morju in v
Afriki, ki jih zavezniki niso hoteli urediti
na miroljuben način, morajo biti enkrat
za vselej razčiščena. Italijanski narod do-
bro ve, da se danes bori za svojo svobodo,
ker so demokratične in plutokratske vele-
sile ogražale suvereniteto Italije z nepravi-
vičnimi sankcijami. Krivice, storjene Ita-
lijanskemu narodu, se morajo popraviti.

Rim, 6. junija. AA. (Stefani) Zvezni od-
bor za oddajanje sporočil je prepovedal ra-
dijskim amaterjem in zasebnim radijskim
postajam, da bi izmenjavali sporočila s
tujimi radijskimi postajami.

Berlin: Odločitev po padcu Pariza

Rim, 6. junija. z. Dopsnik »Basler Nach-
richten« javi svojemu listu, da stopa z
novo nemško ofenzivo tudi usoda Italije v
novo in po vsej verjetnosti odločilno fazo.
Tudi poslednja moralna priprava ita-
ljanske javnosti se je pričela prej, kakor
pa se je prvotno pričakovalo. Potovanje
italijanskega propagandnega ministra Roc-
ca v Berlin spravlja jo v zvezo s koordinac-
ijo italijanske in nemške propagande.
Vpoklicli rezervistov grede tako daleč, da
so bili danes vpoklicani pod orožje tudi
mnogi uradniki zunanjega ministrstva in
drugih važnih državnih ustanov.

Berlinski dopsnik »Basler Nachrichten«
poroča, da v Berlinu ni opaziti nikakih zna-
kov, iz katerih bi se dalo sklepati na o-
dločitev Italije. V merodajnih krogih pre-
vladuje naziranje, da bo ostala Italija re-
zervirana vse dotlej, dokler nemška ofen-
-

valo razmerje med vojnimi ladjami in
zračnimi napadalci, je podobno odprt
problem kakor vloga Rodosa in Dode-
kaneza, Cipra in Aleksandrije, ki bi se
nanje naslanjale sovražne si bojne sile.
V dosedanjih vojnih pohodih je imela
peta kolona zelo veliko vlogo; ni čudno,
da si danes zastavljajo vpraša-
nje, kako bi bilo z eventualnimi tajni-
mi pomočniki v Egiptu, v Tunisu in
drugje. Ni še pozabljeno, da je bilo v
mladem političnem svetu Egipta obilo
simpatij za totalitarne sile.

Vojni strokovnjaki trdijo, da se je v
borbah za evakuacijo v Dunkerqueu
zopet rehabilitiral ugled vojne morna-
rice napram avionom. Ako se bo zares
začela vojna v Sredozemskem morju,
bo pomenilo to preizkušnjo najbolj ak-
tualnih vojaških in vojnotehniških pro-
blemov. Vojna mornarica zoper bojna
letala, padalci, ekspedicijska armada,
ki napada in se drži po posredovanju
zračnih bojnih sil, mehanizirana vojs-
ka v operacijah po puščavah, stara
tehnika, ki drži premoč na morju, pa
se ob začetnih neuspehih tolaži, da
sčasoma iztrpa sovražnika z gospodars-
ko blokado. Vse to so problemi, od
katerih solucije bi nemara v veliki me-
ri zavisela odločitev krvave borbe na
Sredozemskem morju.

ziva ne bo končana in dokler Nemci ne bo-
do zasedli Pariza. Šele potem je pričako-
vati, da se bo Italija odločila.

Izmenjava misli z Rooseveltom

Washington, 6. junija. AA. (Havas).
Roosevelt je konferiral včeraj s Cordellom
Hullom in Sumnerjem Wellesom. O raz-
govorih ni bilo izdano nobeno sporočilo.
Rooseveltov tajnik Earl je odgovoril na
zadevno vprašanje novinarjev, da Roo-
sevelt ni imel nobenih telefonskih razgo-
vorov z Mussolinijem.

Rim, 6. junija. AA. (Stefani). Ravna-
telj lista »Giornale d'Italia« razpravlja
o pozivu, ki ga je Churchill poslal Zedi-
njenim državam, da naj intervenirajo v
spopadu. Clankar pravi, da bi morebitna
zveza Zedinjenih držav z demokratičnimi
v vsakem primeru pustila Italijo in Nem-
čijo ravnodušno. Sicer pa se je ameriško
posredovanje v korist zaveznikov po-
kazalo posredno že prej o priliki pošiljave
vojne materiala. Toda ta nesrečna in-
tervencija postavlja še druge probleme.
Netočno je, da so Zedinjene države dol-
žne, kakor trdi Churchill, pomagati Fran-
ciji in Veliki Britaniji, da bi rešile stari
svet. Ta dva naroda ne predstavljata več
kot 90 milijonov prebivalcev, medtem ko
štejeta Italija in Nemčija 130 milijonov
prebivalcev, nevedevši prijateljske države.
Zedinjene države ne smejo zastopati ko-
risti enega tabora v Evropi. Sicer pa,
sklepa ravnatelj lista, se ne vidi, zakaj
kaka evropska sila ne bi mogla posredo-
vati v korist katerega ameriškega naroda
v sporu z Zedinjenimi državami, ki si ne
smejo misliti, da so jim poverjene božan-

ske misije, ki bi jih pooblastile, da odlo-
čajo o življenju in usodi drugih kontinen-
tov.

Washington, 6. junija. z. United Press
poroča, da v Beli hiši potrjujejo vesti, da
se vrši med Rooseveltom in Mussolinijem
živahna izmenjava misli. Zunanje mini-
strstvo odklanja podrobnejše informacije
v tej zadevi, potrjuje pa, da so se že pri-
čeli tudi razgovori z drugimi v poštev pri-
hajajočimi državami.

Stališče Vatikana

Vatikan, 6. junija. AA. (DNB). Vati-
kanski krogi, ki je o njih splošno znano,
da so dobro informirani, izjavljajo sprčo
novih vesti, ki krožijo v Rimu in tujini,
da jim ni nič znanega o tem, da bi sv.
oče poslal Mussoliniju osebno poslanico, v
kateri zahteva, naj ne poseže za vojsko v
sedanji spopad Isti krogi pa pristavljajo,
da je Sv. stolica v zadnjih tednih v veliki
meri ojačila svoje napore, da bi prepreči-
la razširjenje vojne na Sredozemsko mor-
je.

Francozi v Siriji dobro pripravljeni

Bejrut, 6. junija. AA. Reuterjev dopis-
nik poroča, da so francoske ekspedicijske
sile v Siriji in Libanonu popolnoma opre-
mljene in solidno utrjene ter da sta ti dve
deželi popolnoma pripravljeni za vsako mo-
rebitnost. Najnovejši razvoj v Italiji spre-
mlja tukaj z največjim zanimanjem, toda
s popolnim mirom. Povsod vlada zaupanje
v učinkovitost obrambnih ukrepov, ki jih
je organiziral general Weygand, dokler je
bil še vrhovni poveljnik oboroženih sil na

Bližnjem vzhodu. Francozi ne prepuščajo
ničesar slučaju. Ladje, ki žele pluti v sirij-
ska pristanišča, morajo čakati na spre-
stvo. Včeraj so bila objavljena navodila v
francoščini in arabščini, kako se mora pre-
bivalstvo zadržati v primeru zračnega na-
pada. Izdani so bili novi ukrepi za zaščito
petrolejske cevi pri Mosulu. Angleška voj-
na misija je dodeljena glavnemu štabu ge-
nerala Mittelhauserja v Siriji. S tem je za-
gotovljena zveza med francoskimi in an-
gleškimi oboroženimi silami.

Priprave Rusije

Basel, 6. junija. z. Južnovzhodni dopis-
nik »Basler Nachrichten« poroča iz Cari-
grada, da namerava Sovjetska Rusija takoj
intervenirati, če bi se zaradi vstopa
Italije v vojno razširil konflikt na vstop
vzhodno Evropo. V tem primeru bi ruske
čete, ki so že zbrane v okrožju Odese, ta-
koj zasedle Burgas in Varno ter vse druge
strategično važne točke ob Črnem mor-
ju, da bi tako zavarovale neoviran promet
na Črnem morju.

V turških diplomatskih krogih zatrju-
jejo, da je Sovjetska Rusija o tem svojem
sklepu že obvestila ne samo balkanske drž-
ave vključno Turčijo, marveč tudi Itali-
jo, Anglijo, Francijo in Nemčijo. Zadi-
nji obisk nemškega veleposlanika Papena
pri predsedniku turške vlade in pri zuna-
rjem ministru je bil v zvezi s tem sporo-
čilom Moskve. Nemški poslanik je želel
vedeti, kakšno stališče bi v tem primeru
zavzela Turčija. Odgovor turške vlade ni
znan. Iz raznih drugih oficijelnih turških
izjav pa se da sklepati, da je Turčija v
tem pogledu docela soglasna s Sovjetsko
Rusijo ter da bi v tem primeru enako po-
stopala.

DRUGI DAN NEMŠKE OFENZIVE

Boji so se srdito nadaljevali, a še vedno v znamenju razvoja in
tipanja — Bistvenih sprememb položaja še niso prinesli

Tudi drugi dan velike nemške ofenzive
na francosko fronto je stal še v znaku raz-
voja in po poročilih do časa, ko tale pre-
gled sestavljamo, ni prinesel bistvenih spre-
memb. Ofenziva se je razširila še dalje
proti vzhodu preko Rethela do blizu Maginot-
ove linije. Boji se nadaljujejo z nezmanj-
šano srditostjo. Njihovo glavno težino pa
nosita še vedno artilerija in infanterija, se-
veda močno podpirani od letalstva. Namen
nemškega vojnega vodstva je očitno to, da
bi ofenzivni sunki na tako širokem pod-
ročju ugotovili, kje so najbolj občutljivi in
najmanj zavarovani predeli francoske fron-
te. Tam bodo potem zastavili vse napadal-
no silo, zlasti tudi tankovske in druge oklo-
pne divizije, ki se v sredo in včeraj še ni-
so udeleževale v večjem obsegu.

Francoska poročila govore o manjših
umikih izvedenih iz strateških razlogov,
nemška poročila pa o prodiranju proti ju-
govzhodu. Krajev ne navajajo ne ta ne
ona poročila, razni znaki pa kažejo, da je
nemški pritisk vsmerjen zaenkrat na tri
glavne točke. Med Abbevilleom in Ami-
ensom ima brčaz za cilj Rouen ob reki
Seine, da bi se tako izločilo glavno prista-
nišče severne Francije Le Havre. Druga
smer je od Peronnea in Laona proti jugu

s končnim ciljem Parizom, tretja pa na
vzhodnem delu fronte, kjer bi naj nem-
ške čete prišle za hrbet Maginotove linije.
Seveda je še nemogoče reči ali se bo ofen-
ziva hkrati nadaljevala v vseh smereh, ali
pa se bodo glavni sunki osredotočili samo
v eno od navedenih smeri ali pa tudi v ka-
ko novo.

Po skušnjah v Belgiji in severni Franciji
kjer je civilno prebivalstvo zelo težkočalo
vojne operacije, je francosko vojaško vodstvo
sedaj že v naprej evakuiralo vse zaledje
nove fronte. Ta fronta se čisto označuje
za Weygandovo linijo, pri čemer pa ne gre
za utrjeni pas po vzoru Maginotove ali
Siegfriedove linije, temveč le za tako zva-
ne poljske utrdbe, ki so bile zgrajene po
večini v zadnjih 14 dneh. Pred seboj imajo
nekako frontno črto, kakršne smo po-
znali v svetovni vojni, okrepljeno seveda
z vsemi modernimi pripomočki.

Letalstvo se je tudi včeraj na obeh stran-
neh močno udeleževalo, deloma s posegom
v boje na fronti, deloma samostojno. Nem-
ška letala so poleg drugih mest napadla
Rouen in Le Havre, zavezniška letala pa zo-
pet nemško zaledje, zlasti industrijske cen-
tre v Porurju in Porenju.

Francoska vojna poročila

Malenkosten umik na posameznih točkah, sicer pa so
Francozi vzdržali nemški naval

Pariz, 6. junija. AA. (Havas). Uradno
vojno sporočilo z dne 6. junija izjutraj
pravi:

Zjutraj ob zori se je bitka nadaljevala.
Sovražnik je pritisel zlasti na spodnji
Sommi, kjer so se naši spodnji oddelki za
malenkost umaknili, na splošno pa smo
ohranili vse naše postojanke na ostalem
delu napadene bojišča.

Pariz, 6. jun. br. (Havas). V ofenzivi, ki
so jo Nemci nadaljevali danes še z veliko
večjo srditostjo, kakor včeraj, so poskušali
v prvi vrsti omajati obe krili francoske
fronte. Najhuji pritisek po nemški oklopni
vozovi izvajali na področju pri Abbevilleu,
kjer jim je uspelo prodreti čez Sommo na
francosko ozemlje 8 do 10 km globoko. Na
drugi strani se je nova organizacija fran-
coskega vojevanja izkazala za zelo uspeš-
no. Že včeraj, posebno pa še danes, so
francoske čete trdno vztrajale na svojih
postojankah. Na prvih postojankah so po
nalogu vrhovnega poveljstva pri vsakem
napadu sovražnih oklopnih oddelkov do-
pustile, da so oklopni vozovi prodrli mimo
njih v neposredno zaledje francoske fron-
te, kjer so jih pa že čakali močni oddelki
protitankovskega topništva in francoskih
oklopnih vozov, ki so jih obkolili ter uni-
čili. Takih napadov je bilo doslej že okrog
15. Vselej so bili nemški oklopni oddelki
do mala uničeni. Le nekaj nemškim vozo-
vom je uspelo v naglici umakniti se nazaj
na nemško stran.

Tudi danes je bilo francosko letalstvo ne-
nehoma v borbi ter je onemogočilo pred-
vsem nemškim bojnim letalom vsako večjo
akcijo.

V ostalem pripominjajo v krogih voja-
ških strokovnjakov, da razpolagajo Nemci
na Sommi s trikratno premočjo nad
Francozi. Weygandova armada šteje okrog
30 divizij, med tem ko jih imajo Nemci
80 do 90.

Tudi na srednji Sommi je Nemcem uspe-
lo potisniti francoske postojanke ponekde
za 6 do 10 km nazaj, vendar pa je bil ta
umik povsem taktičnega značaja. Vse ka-
že, da bo nemška ofenziva jutri ali najkas-
neje popitirnjem dosegla svoj vrhunec.
Če francoski vojski uspe vzdržati nemški
pritisek, bi se utegnili položaj konec tega
tedna močno izboljšati. Danes so Nemci
prišli z velikimi napadi tudi južno od
Chemina des Dames, kjer so pa zaradi
neugodnega terena vsi nemški napadi osta-
li brez pravega uspeha.

Pariz, 6. junija. AA. (Havas). Bitka se
je zjutraj nadaljevala z enako srditostjo
in se je celo razširila na obe svoji krili,
kajti Nemci so poleg včerajšnjih napadov
pri Amiensu in Peronneu, kakor tudi ob
rečici Ailette danes napadali tudi na spo-
dnji Sommi, kjer so začeli s topniškimi
streljanjem, ki je očito priprava za na-
pad. V vojaških krogih izjavljajo, da so
oddelki za obrambo pred tanki v celoti
zadovoljivi. Skoro vse točke, na katere se
opira obramba, so včeraj vzdržale napad.
Zabeležili so tudi, da je bilo za bojiščem
uničenih več nemških tankov, katerim se
je posrečilo prebiti se skozi obrambno
črto, vendar pa so ostali brez sleherne
podpore od strani drugih elementov.

Pariz, 6. junija. AA. (Reuter). Neka
ugledna francoska vojaška osebnost, ki

je blizu vrhovnega poveljstva, je izjavila
zjutraj med drugim, da so merodajni
francoski vojaški krogi v glavnem zado-
voljni s funkcioniranjem novih metod,
katere so uvedli v borbi proti oklopnim
enotam. Ta častnik je rekel, da se je fran-
coskim četam posrečilo uničiti precejšnje
število sovražnih tankov. Tu pa tam se
je predhodnicam oklopnih enot sicer po-
srečilo prodreti, toda glavnini se ni po-
srečilo priti za njimi.

Ukrepi proti padalcem

Pariz, 6. junija. AA. (Reuter). Sporočilo
francoskega obrambnega ministrstva, ki
je bilo danes prebrano po radiu, pravi, da
so bili izdani zjutraj v Parizu in ostalih
krajih različni ukrepi zaradi možno il, da
bi se izkrcavali padalci iz sovražnih pre-
voznih letal.

Anglija priznava le belgijsko vlado v Franciji

London, 6. junija. AA. (Reuter). Odgo-
varjajoč na tostvarno vprašanje, je pre-
sednik vlade izjavil v spodnjem domu:
Britanska vlada priznava kot edino zakon-
ito vlado Belgije ono, ki je sedaj nastane-
na v Franciji (odobranje) in je po-
temtatem to edina vlada, ki ima pravico
izvajati oblast v Belgiji. Smatram, da bi
bilo odveč pristavljati, da je neomajljivi
cilj britanske vlade — in jaz sem prepri-
čan, da je to tudi cilj francoske vlade —
da se zajamči stvarna obnova Belgije,
njene svobode in njene neodvisnosti.

London, 6. junija. AA. (Reuter). Chur-
chill in lord Halifax sta sprejela danes
belgijskega zunanjega ministra Spaaka.
Razen tega je stopil Spaak v stik s ho-
landskimi ministri, ki se prav tako nade-
vajo v Londonu.

✱

Vojaški strokovnjak o položaju

London, 6. junija. AA. (Reuter). Reu-
terjev vojaški strokovnjak pravi o novi
nemški ofenzivi med drugim:

V začetnem obdobju nove nemške ofen-
zive opazamo posebno dve dejstvi, ki za-
služita našo pozornost. Prvo dejstvo je v
tem, da so Francozi uporabili izkušnje iz
borb v Belgiji in da so nemške čete že ta-
koj v začetku obsuli z bombami iz lahkih
bombnikov. Drugo dejstvo je v tem, da
je bila nemška ofenziva proti Weygand-
ovi črti sprva izvedena samo s pehoto, ka-
tero je podpiralo močno topništvo. Šele,
ko je ofenziva trajala že več ur, to je od
zore pa do popoldneva, so se pojavile v
borbi prve nemške motorizirane divizije.
Ta pojav je prilično presenetli francosko
vrhovno poveljstvo. Vrst se razna uga-
nja o razlogih, ki so povzročili to spre-
membo v nemški taktiki. Najverjetnejša
je možnost, da ima sovražnik v rezervi
svoje motorizirane sile do trenutka, ko
mu bo pehota označila kraje, za katere
misli, da je pri njih sovražnikov odpor
najslabši in bi mogle tam motorizirane

Nadaljevanje na 2. strani

enote silovito udariti in prodreti. Toda po dosežanju poročil se ne zdi, da bi sovražnik prišel do katerega kraja, kjer bi bil odpran slab.

Nato poudarja vojaški strokovnjak agencije Reuter stališče, ki ga je v večeršnjem izdanku podal Hitler vojski, v katerem napoveduje, da bodo stopile v borbo množične splošne divizije. Urednik pravi, da se mu navzlic temu zdi, da je sovražnik že v dosegljivih borbah zaposlil

vse svoje elitne čete, ki so utrpele velike izgube. Pristavlja, da je nemška vojska po številu sicer ogromna, da pa zasedene države, ki so včasih tudi prostrane, zahtevajo odvojitev velikih sil za organizacijske in etape potrebe. Nemci za garnizije v Holandiji, Belgiji, Danski in Norveški niso ohranili le čete starejših letnikov, temveč so gotovo tam pustili tudi več enot prvega reda.

Tako zveza delodajalcev, kakor tudi strokovne zveze, so sporazumno pristale, da nobeni mezdni spori ne smejo ovirati vojne produkcije. Ker delajo sedaj v Angliji mnogi obratniki po sedem dni na teden, bodo sprejela podjetja nove delovne sile, tako da bo vsak delavec en dan na teden lahko počival.

London, 6. junija, s. (Reuter). Z vladno uredbo je bila danes za eno tretjino reducirana poraba obleke, oprave, sportnih predmetov, igračk, kozmetičnih izdelkov itd. za civilno prebivalstvo v Angliji. Kot osnova za omejitve bodo služile cene, ki so bile v veljavi pred vojno. Ker so se cene medtem za 50 odstotkov dvignile, je najnovejša omejitev zelo velikega obsega.

General Guisan

švicarski vojski

Bern, 6. junija, AA. (Havas). Glavni poveljnik švicarske vojske, general Guisan, je izdal naslednje povelje švicarski narodni vojski:

Popolnoma razumljivo je, da so dogodki zadnjih dni naredili globok vtis na naše sodržavljane. Toda bilo bi nerazumljivo in nevarno za našo državo, če bi našo vojsko državljanji zaradi teh dogodkov podvomili v moč in vrednost naše narodne vojske. Vsi smo se dolžni boriti proti nevarnostim. Švicarji se moramo vse bolj in bolj oborožiti ne samo z orožjem, temveč tudi v moralnem in umskem pogledu. To je potreba, na katero moramo vedno misliti. Švicarski narod je sedaj svobodni narod, ki je vreden orožja ter hoče ohraniti svojo neodvisnost. Dolžni smo jo zato braniti in to smo tudi sposobni storiti. Če bi bili napadeni, je treba vedeti, da je naša narodna vojska navajena novih bojnih metod, in da zaradi njih ne bo presenečena.

Curih, 6. junija, z. Tudi v švicarskih političnih krogih se vse bolj širi ideja koncentracije vlade. Celotno vrsto meščanskih strank prihajajo sedaj pobude, naj bi se v vlado pritegnili tudi zastopniki socialdemokratske stranke. Vodilni švicarski meščanski list »Neue Zürcher Zeitung« se danes na uvodnem mestu zavzema za uresničanje te ideje in zahteva, naj vlada to vprašanje nemudoma uredi. Ne samo vojni dogodki v švicarski sosesčini, nego tudi notranji politični razvoj nujno zahteva združitev vseh pozitivnih narodnih sil.

Odpor proti ameriškem vojnemu ministru

New York, 6. junija, z. (Ass. Press). V ameriški javnosti se je pojavilo veliko nezadovoljstvo proti vojnemu ministru Woodringu. Najplivnejši listi mu očitajo, da vodi vse preočito izolacijsko politiko v času, ko vsa javnost uvideva, da je od stališča, ki ga bodo zavzele Zedinjene države, odvisna ne samo usoda Anglije in Francije, marveč morda usoda vsega sveta. Vojni minister Woodring se je namreč izjavil proti temu, da bi Zedinjene države odstopile svoje rezerve orožja, letal in municije zaveznikom. Toda enako, kakor so Zedinjene države svojočasno prodale Braziliji kljub zakonu o nevtralnosti staro orožje, lahko sedaj tudi zaveznikom odstopijo svoje zaloge vsega onega orožja, ki ga lahko v najkrajšem času nadomestijo z novim in modernim. V zvezi s tem poročajo listi, da je bil v vladi že odobren sklep, da se odstopi zaveznikom 600.000 pušk in 2.500 topov iz starih zalog. Razen tega bodo Zedinjene države odstopile zaveznikom večje število letal in rušilcev.

Akcije letalstva

London, 6. junija, AA. Sporočilo letalskega ministrstva pravi, da so angleške letalske sile bombardirale v minuli noči rezervoarje petroleja ter množična železniška križišča v pokrajini od Dortmund do Mannheim. Napadla so tudi mesta Frankfurt, Köln in Essen. V Frankfurtu so celo uro sistematično bombardirala petrolejska skladišča ter odvrгла čez 400 bomb. Požar je bilo videti več kilometrov daleč. V Mannheimu ter v krajih med Düsseldorfom in Kölnom je angleško letalstvo uničilo mnogo skladišč petroleja in letališče v Olden-Badenu. Več angleških letal je bilo lažje poškodovanih, vendar so se vsa letala vrnila v svoja oporišča.

London, 6. junija, s. (Reuter). Letalsko ministrstvo javlja da so se večer anglijski bombniki zopet uspešno udeleževali z napadi na nemške prometne zveze za sovražnimi postojankami na bojišču. Angleška letalska sila je napravila več ofenzivnih patrolnih poletov ter so uničila 6 sovražnih letal. Eno angleško letalo je bilo pri tem sestreljeno. Srednji in težki bombniki so napadli ponoči zbiranje nemških čet in nemške vojske postojanke v zaledju. Zlasti je bilo bombardirano ozemlje zapadnega Porurja. S teh bombnih napadov poročajo dve angleški letali. Letala obalne poveljstva so bombardirala petrolejska skladišča v Gentu v Belgiji ter povzročila več velikih požarov.

Rouen, 6. junija, AA. (Havas). Včeraj popoldne je bil v rouenski pokrajini dan trikrat znak za alarm. Prvič je letelo nad Rouenom 20 nemških letal, nato pa sta se pojavili še dve manjši skupini. Protiletalsko topništvo je stopilo takoj v akcijo. S pomočjo lovskih letal je bilo zbitih 6 nemških letal.

Pariz, 6. junija, AA. (Havas). Uradno sporočajo, da je bilo o priliki bombardiranja jugovzhodne Francije po nemških letalih 1. junija ubitih 10, 2. junija pa 15 oseb. Ranjenih je bilo skupno 70 ljudi.

London, 6. junija, AA. (Reuter). Letalsko in notranje ministrstvo sporočata, da so sovražna letala vrgla večje število zažigalnih bomb v vseh grofijah Yorkshire, Lincolnshire in Norfolk ter ob Temzi. Metala so bombe v toku noči ter poskušala najti in napasti letališča. Protiletalski topovi so začeli takoj streljati. Sovražna letala niso napravila škode, edino ena hiša v grofiji Lincolnshire je začela goreti. Poleg zažigalnih bomb so sovražna letala metala tudi eksplozivne bombe, ki pa prav tako niso napravile nobene resnejše škode. Šest oseb je bilo lažje ranjenih.

Hamburg, 6. junija, AA. (DNE). V noči med 5. in 6. junijem je več sovražnih bombnikov napadla Hamburg. Od vseh napadov, ki so bili dozdaj izvedeni na Hamburg, je bil ta posebno brez načrta. Trije civilisti so bili ubiti, 10 jih je bilo hudo ranjenih, 11 lažje, 13 hiš je bilo poškodovanih ali razbitih. Eno sovražno letalo je zbito protiletalsko topništvo in je padlo v plitvino v reki Labi. Letališče trupu in ostanke letala so nato potegnili iz reke.

Reynaud je zopet preosnoval svojo vlado

Široka koncentracija — Daladier ni več v vladi in je prevzel Reynaud tudi zunanji portfelj

Pariz, 6. junija, AA. (Reuter) Predsedništvo ministrskega sveta sporoča, da je predsednik vlade Paul Reynaud včeraj znova preosnoval svojo vlado. Dosedanji zunanji minister Daladier ni več član vlade in je prevzel njegov resor predsednik vlade in vojni minister Reynaud, ki bo imel v zunanjem ministrstvu za pomočnika Paula Baudina, v ministrstvu za narodno obrambo pa generala de Gaulleta.

Po današnji preosnovi je Reynaudova vlada sestavljena takole: predsednik vlade, obrambni minister in minister zunanjih zadev Paul Reynaud; podpredsednik vlade in minister brez portfelja maršal Pétain; podpredsednik vlade in minister brez portfelja Camille Chautemps; minister brez portfelja Luis Marin; minister brez portfelja Jean Ibarnegaray; pravosodni minister Serol; notranji minister Mandel; informacijski minister Prouvost; finančni minister Bouthillier; mornariški minister Campinchi; letalski minister Laurent Eynac; prosvetni minister Yvon Delbos; kolonialni minister Rolin; trgovinski minister Cichéri; minister za javna dela Frossard; minister za delo Pomaret; minister za transmisije Julien; preskrbovalni minister Queille; kmetijski minister Belier; oboroževalni minister Dautry; minister za francoske družine George Perrot; pokojninski minister Riviere; blokadni minister George Monet.

Državni podtajniki: v predsedstvu vlade in zunanjem ministrstvu in obenem tajnik vojnega kabineta Paul Baudoin, v ministrstvu za narodno obrambo in vojske general de Gaullet, v ministrstvu za javna dela Felvier, v ministrstvu za izdelovanje letal Menu.

General de Gaullet, ki je postal kot državni podtajnik v vojnem ministrstvu eden glavnih sodelavcev Paula Reynauda, velja za enega najpomembnejših francoskih častnikov. V svojih strokovnih delih je general posebno obdeloval vprašanje vpliva mehanizacije in motorizacije na sodobno taktiko in strategijo. Sam predsednik vlade Paul Reynaud je skrotil svoje poglede na sedanjo vojno posvetovalno pod vplivom del generala de Gaulleta. Sicer pa se je Reynaud pod vplivom teh dognanj že pred zavzemanjem parlamenta za ojačanje oklopnih in motoriziranih enot francoske vojske.

„Malo besed, več dejanj“

Predsednik francoske vlade Reynaud je sredi govora francoskemu narodu po radiu

Pariz, 6. jun. jun. b. (Havas) Nocoj ob 19.45 so vse francoske radijske postaje v zvezi z ameriškim radijskim postajam oddajale naslednji govor ministrskega predsednika Paula Reynauda francoskemu narodu po radiu:

V zadnjih 14 dneh sem dvakrat govoril pred mikrofonom vsemu narodu. Obakrat sem vam moral naznaniti samo slabe vesti, najprej zavzetje Amiensa po nemških četah, nato pa kapitulacijo belgijskega kralja Leopolda. Danes vam bom namesto slabih vesti poudaril vzroke našega upanja. Prvo nemško presenečenje je bila trditveni nemške propagande, da so naše čete ki so se borile v Flandriji, popolnoma zajete, obkoljene in da bodo gotovo v kratkem uničene. To se ni zgodilo. Onih 335.000 zaveznikov vojakov, ki se je moglo vkrcati v Dunkerqueu navzlic sovražnim napadom, je pokazalo, kaj pomeni obvladovanje morja. Izkazalo pa se je tudi junaštvo zaveznikov vojske, ki vzbujajo občudovanje vsega sveta. Se posebej vam rečem: Francija, ki ima takšne vojske, ne bo propadla. Naši volaki iz leta 1940 so enakovredni onim iz leta 1914.

Drugo nemško presenečenje je bilo namenjeno živcem Parižanov. Mislim letalski napad na našo prestolnico v ponedeljek. Samo kako sekundo ali minuto so bili Parižani nekoliko pretreseni. Toda takoj nato so pokazali svojo hladnokrvnost in mirnost. Naša letala so medtem že odzvonila na nemški napad na Pariz. Izvedla so nešteto bombardiranj v najrazličnejših krajih Nemčije, pri čemer so napravila sovražniku ogromno škodo na posameznih vojaških objektih, zlasti pa na zalogah bencina. Odslej bomo na vsak napad na katero koli našo mesto odgovorili z enakimi poleti nad nemška mesta.

Tretje nemško presenečenje je nova nemška ofenziva. O tej vam lahko rečem, kar mi je povedal Weygand, s katerim sem govoril: Zadovoljen sem popolnoma z razvojem položaja, ker se razvija v smislu vseh načrtov in pričakovanj. Ves svet napeto sledi tem novim borbam na toli preizkušenem in za vojne že zgodovinskem ozemlju.

Hitler napoveduje v svojem proglasu nov svet. Vsi ti načrti pa se ooco razbijejo ob našem odporu, kajti vse naše misli se v tem trenutku dajo strniti v dve besedi: Rešiti Francijo! V tem smo vsi v vladi popolnoma soglasni. Malo bo sedaj besed, malo razprav, več dejanj. Dolžnost demokracije je, da priznajo svoje napake. To smo tudi storili. Toda ta sramotna doba naše zgodovine je zaključena. Francija je mirna in ponosna, prav tako kakor naša zaveznica Anglija. Zavezniki se dobro zavedajo, da imajo z vsemi evropskimi državami v sedanjem položaju skupen interes: preprečiti nemško hegemonijo. Francija stremi po vzpostavitvi Evrope, v kateri bo vsem narodom zagotovljen obstoj. Toda naj vsi razumemo, da je čas že zelo tesno odmerjen. Kar se tiče nas, mi zaupamo v svoje orožje.

Drugi stališča imenovana za generala sovjetskih letalskih sil Smuskevič in vojni komisar Proskurov.

Atene, 6. junija, AA. (Reuter) Novi britanski veleposlanik v Moskvi, sir Stafford Cripps je danes ob 13.35 iz Aten odpotoval v Moskvo. Z romunskim letalom je odletel čez Sofijo, kjer se bo ustavil zvečer.

Moskva, 6. junija, AA. (Havas) Sovjetska vlada je dala pristane na imenovanje La Bonna za francoskega veleposlanika v Moskvi.

Bukarešta, 6. junija, AA. (Reuter) Dobro obveščeni krogi izjavljajo, da je sovjetska vlada sklenila z ozirom na tozadevno željo Rumunije poslati v kratkem v Bukarešto svojega opolnomočenega ministra.

Bombnik padel na hišo London, 6. junija, s. (Reuter). V Northumberlandu je zadel ponoči neki angleški dvomotorni bombnik v žico balonske protiletalske zapore ter strmoglavil na zemljo. Dva člana posadke sta bila ubita, ostala dva pa sta se rešila s padali. Bombnik je treščil na neko hišo in ubil tri civiliste.

Naliv v Beogradu Beograd, 6. junija, p. Nad Beogradom se je danes popoldne utrgal obrok. Silen naliv je trajal skoraj celo uro. Nekaj ulic je bilo preplavljenih.

Vremenska napoved Zemunska: Pretežno oblačno v tvoj državi. Tu pa tam nalivi. Verjetno tudi nalivi. Toplota se ne bo bistveno spreminila.

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnavem?

Nemško vojno poročilo

Prodiranje v jugozapadni smeri — Operacije se nadaljujejo po načrtu

Glavni stan vodje rajha, 6. junija, AA. (DNE) Vrhovno poveljstvo sporoča:

Operacije, ki so se včeraj začele v Franciji, se nadaljujejo po določenem načrtu. Naše čete so napredovale sedaj v jugozapadni smeri.

Število ujetnikov pri Dunkerqueu se je povečalo na 58.000. Zaplenjenega orožja in vojnega materiala vseh vrst se ni mogoče pregledati.

Nemške letalske sile so bombardirale včeraj ceste, zbiranje četi in marširajoče oddelke za sovražnim bojiščem. Poleg tega so nemška letala izvedla napade na srednjo Francijo ter na vojaško in trgovsko pristanišče Cherbourg, v noči od 5.

na 6. junija pa na veliko letališče ob vzhodni in jugovzhodni angleški obali. Vsi napadi so bili uspešni. Skupne izgube sovražnika so znašale 143 letal, od katerih jih je bilo 49 zbitih v letalskih borbah, 19 jih je sestrelilo protiletalsko topništvo, ostala pa so bila uničena na tleh. 19 nemških letal se je zgubilo.

Sovražnik je ponovil svoje letalske napade na nevojaške cilje v severni in zapadni Nemčiji, ter ni povzročil nobene večje škode. Pri tej priliki so bila zbita tri sovražna letala in sicer dve nad Hamburgom pri nočnem napadu, tretje pa je bilo zbito v Holandiji.

Angleška vojna poročila

Bitka se nadaljuje z vso srditostjo — Najhujši napadi pri Amiensu, Peronneu in Soissonsu — Nov francoski obrambni sistem proti tankom

London, 6. jun. s. (Reuter). Velika nemška ofenziva se je tudi danes zgodila zjutraj nadaljevala z vso silovitostjo na vsej črti ob Sommi od morja do Aisne. Za enkrat je se preseglo, da bi si bilo o poteku bitke mogoče ustvariti jasno sliko, kakor pa je razvidno iz francoskega jutranjega vojnega poročila, so francoske čete večimoma zadržale nemški napad in so se samo na nekaterih mestih nekoliko umaknile.

Zastopnik francoskega vojnega ministrstva je sporočil danes novinarjem, da so davi zgodaj poslali Nemci zlasti ob dolgem toku Somme v napad zelo veliko število tankov. Umik zaveznikov čet, v kolikor je bil potreben, je bil samo manjša obsega in s tem taktičnega pomena. Zavezniki sploh nikdar, odkar so Nemci prodrli do Somme, niso držali celega južnega brega Somme, temveč so imeli Nemci v oblasti še vedno dve ali tri mestišči na južnem bregu. Te točke so seveda služile kot izhodišče glavnih nemških napadov. Najhujši so nemški napadi na obh straneh Amiensa, dalje pri Peronneu in pri Soissonsu. Po avtentčnih informacijah, ki jih je mogoče dobiti v Londonu, je Soissons sam še vedno v francoskih rokah in ga Nemci nikdar niso zasedli. V okolici mesta operirajo sicer posamezni nemški tanki, ni pa mogoče presoditi, v koliko ima njihovo udejstvovanje zveze s splošnim nemškim napadom.

Nov moment je nastopil danes v položaju na fronti s tem, da je v Champagni prišla obstreljavati francoske postojanke nemška težka artilerija, zlasti v okolici Reihela. V tem predelu, ki tvori desno krilo francoskih postojank ob Aisni in sega vse do Maginotove črte, je bilo včeraj na bojišču mirno. Današnja akcija nemškega topništva najbrž pomeni, da pripravljajo tudi tu Nemci nov napad. Nemški topovi so streljali tu danes v veliki meri tudi z granatami, ki proizvajajo dim, očito z namenom, da preprečijo opazovanje gibanja nemške vojske in onemogočijo udejstvovanje izvidniškim letalom.

V dosežanju poteku nemške ofenzive je bilo mogoče ugotoviti, da se poslužujejo Nemci iste taktike kakor v bojih v Flandriji. Istejso slabe točke v zaveznikih postojankah in skušajo skozi tako slabo točko potem vreči čim več svojih oklopnih in motoriziranih edinic. Čeravno pa je došle Nemcem uspelo, da so tanki ponekod res prodrli v francoske postojanke, ni mogoče reči, da bi bila nova francoska obrambna črta kjerkoli resno ogrožena. Weygandova obrambna črta je zelo globoka in se naslanja na naravne terenske razmere. Vodni tokovi, pasti proti tankom, gozdovi in posebne postojanke za topove proti tankom, so tako kombinirani, da tvorijo tudi v zaledju resne ovire prodirajočim nemškim tankom. Novi francoski obrambni sistem se je v dosežanju poteku ofenzive, kakor zagotavljajo francoski vojaški krogi, izvrstno izkazal. Skoro povsod je bilo z njegovo pomočjo mogoče nemške oklopne oddelke zadržati. Nemški tanki so sicer dospeli v zaledje prvih francoskih postojank, tam pa so naleteli na velike ovire in so bili v zelo mnogih primerih uničeni. Kadar so se skušali umakniti, so jih potem napadli posebni oddelki za borbo proti tankom. Prav tako so prišli nemški motorizirani in mehanizirani pehotni oddelki, ki po navadi sledijo tankom, v križni ogenj francoskih postojank in so pretrpeli velike izgube.

V dosežanju poteku ofenzive sta značilna posebno dva momenta. Predvsem sedaj nemška taktika kombinacije tankov in bombnikov — strmoglavcev ni več zaveznikov presenetila. Edino presenečenje včerajšnjega dne je bilo, da so nemški težki oklopni oddelki posegli v borbo šele popoldne, preje pa je napadala samo pehota. Drugi moment, ki govori zaveznikom v prid, je ta, da zaveznike vojske sedaj ne ovirajo več množični begunci, kakor je bilo to v severni Franciji. Francoske oblasti so iz vsega zaledja sedanje bojišča ob Sommi v toku zadnjih 14 dni evakuirale vse civilno prebivalstvo.

Tajna seja zbornice

London, 6. jun. s. (Ass. Press). V spodnji zbornici je sporočil danes ministrski predsednik Churchill, da se bo prihodnji tork vršila tajna seja angleškega parlamenta.

Curih, 6. junija, z. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Londona, da se bo verjetno še ta teden sestala spodnja zbornica k tajni seji, na kateri bodo razpravljali o krivdi onih, ki so odgovorni za to, da so tako opasne luknje v angleški oborožitvi. Debata se bo nanašala predvsem na politiko Chamberlaina zadnji dve leti pred

Propaganda za separatni mir s Francijo

London, 6. jun. s. (Reuter) Nemški radio je pričel v svoji francoski oddaji znova s propagando za separatni mir med Nemčijo in Francijo. V svoji zadnji oddaji pravi, da so Angliji zapustili v bitki v Flandriji Francoze in pobegnili preko morja v Anglijo. Nemčija in Francija naj bi živeli v dobrih odnosih, ko ju je že narava napravila za sosed. Nadaljevanje vojne da pomeni za Francijo samo samomor.

Audience pri kralju

London, 6. junija, AA. (Havas). Kralj Jurij je sprejel včeraj v audience zunanjega ministra Halifaxa, nato pa generala Brooka in Adama, ki sta poročala kralju o borbah pri Dunkerqueu.

Butlerjev radijski govor v nemščini

London, 5. jun. br. Državni podtajnik angleškega zunanjega ministrstva Butler je imel nocoj po radiu v nemščini govor na nemški narod. V njem je rekel med drugim:

»Govorim v imenu svoje vlade, za katero stojte ves britanski narod in vsi svobodni narodi britanskega svetovnega imperija. V imenu njih vseh je Churchill včeraj izpovedal: Britanski svetovni imperij se bo boril proti vam, kjerkoli bo na vaše čete naletel. Borili se bomo v Franciji, na naših lastnih otokih, na morjih in v zraku, dokler ne zmagamo. Ne pustite se varati, da hočejo le državni Velike Britanije in Francije vojno nadaljevati. Za britansko vlado stoji z jekleno odločnostjo sleherni mož, sleherni ženska ne samo v Veliki Britaniji, nego tudi v slehernem samostojnem demokratskem dominionu, ki se ne nam vsi pridružijo po svobodnem preudarku za borbo proti vam. Vsi so se trdno odločili, da se bodo borili do kraja. Vedeti morate tudi, da je med Nemčijo in nemško vojsko ter Anglijo in njenimi obalami budno na straži močnega britanska vojna mornarica, ki še ni prav nič zlomljena.

»V našem imperiju — je končal Butler — smo zgradili svobodno skupnost narodov. Vsak teh narodov je prost in vsak pripadnik teh narodov je enakopraven pred zakonom. Zato se borimo mi in vsi ti naši narodi za našo svobodo, za naša osnovna načela in bomo nadaljevali borbo tudi jutri in dokler bo treba.

Angleške čete bodo zopet prepeljane v Francijo

London, 6. junija, z. »Evening News« piše, da je poraz zaveznikov v Flandriji podaljšal vojno najmanj za eno leto. List pozdravlja odločitev vlade, da se angleške čete, ki so bile prepeljane v Anglijo, ne obdržijo v Angliji, marveč pošljejo zopet nazaj na francosko bojišče, da skupno s francosko vojsko nadaljujejo odpor proti sovražniku. Enako, kakor Nemčija, tudi zavezniki ne smejo kopičiti rezerv v zaledju, marveč jih morajo poslati v boj. Pot do zmage je težavna, naglašajo list, toda s skupnimi napor in skupnimi žrtvami zmaga ne more izostati.

Windsorski vojvoda

London, 6. junija, AA. (Reuter) Windsorski vojvoda je podal ostavko na mesto zveznega častnika med francosko in britansko vojsko.

Prepoved uporabe radio-aparatur za tuje

London, 6. junija, AA. (Reuter) Notranje ministrstvo je objavilo ukaz, ki prepoveduje Nemcem in Avstrijem, ki bivajo v Veliki Britaniji, imeti sprejemne radijske aparate.

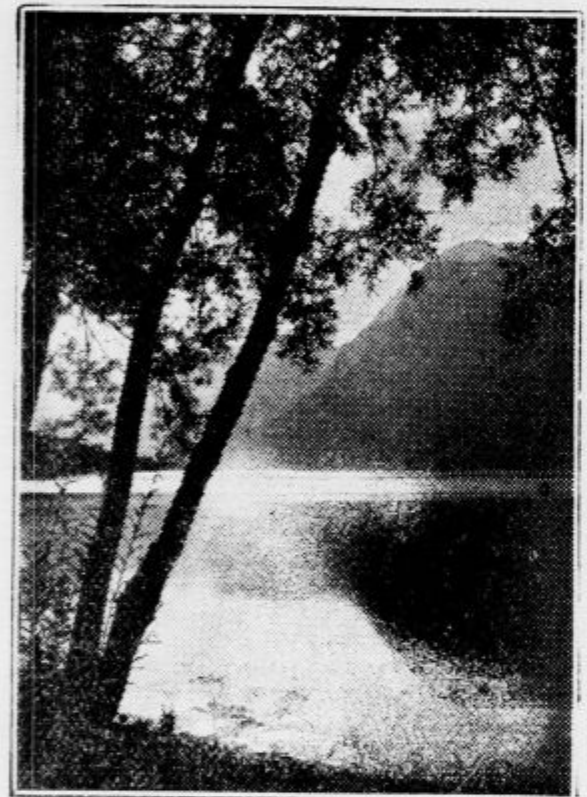
Kontrola delovnih sil

London, 6. junija, s. (Reuter). Angleško ministrstvo dela je izdalo nove ukrepe za kontrolo delovnih sil v Angliji. Predvsem je določeno, da ne smejo delodajalci v premogovni industriji in obrti ter v poljedelskih obratih premestiti delavcev v druge industrijske in obrtne panoge. Nadalje so prepovedane vse stavke. Ministrstvo določa tudi posebna razsodišča, ki naj urejajo vprašanje plač med delodajalci in delavci.

Naši kraji in ljudje

Zdaj so naše planine najlepše Priporočljivi so junijski izleti na Gorenjsko

Vreme se je obrnilo, z zaključkom maja je pa nehalo zakasnelo aprilsko vreme, sonce je postalo radodarno s svojimi zlatimi žarki že prve dni junija. V sedanjem času je poset planin edinstven. V dolinah je pomladna rast že odcvetela, v višavah pa se je pričela prva pomlad, vse polno je pomladne flore. Drevice poganja svoje prvo nežno zelenje. Zadnje snežne lise se

poslavlja. Ko v dolini pripeka sonce v opoldanskih urah, polagoma se polnijo kopalnice; v gorah je v tem času prijeten, včasih kar premočan hlad, tako da planincem dobro denejo topli sončni žarki.

Gorenjska obiluje najlepših izletov, ki jih nudi prestra gorska narava. Iz Kranjske gore že na železniški postaji vabita Razor in Prisojnik, pot po dolini bistre Pišnice vodi v složnih ključih in ob stalnem razgledu na Skrlatiško skupino. Razor in Prisojnik na Vrhič pod stene Mojstrovke, kjer je že stalno oskrbovana Erjavčeva koča. Iz Mojstrane se vidijo predstražne očaka Triglava, prijetna pot skozi sveže zeleni gozd vodi do slapa Peričnika, ki očara vsakega obiskovalca, od tod vodi še dve uri mimo tako zvanih »galerij« do Aljaževe doma pod strmo severno Triglavsko steno. Stol vabi; iz Zirovnice prideš v dveh

urah do Valvazorjevega doma, tukaj udobno prenočiš, drugo jutro se povzpneš na vrh Stola do Prešernove koče, ki je že oskrbovana. Lepa gorska šetnja te vabi dalje po grebenih proti Golici, kjer cvetejo sedaj narcise prav do vrha. Bohinj je v sedanjem svečanem pomladnem odelu pravi raj: temno Bohinjsko jezero leži mirno pod sinjim nebom, na gladini se zrcalijo okoliški hribi, na zapadu bobni slap Savice; vse okrog sočno svetlo zelenje, travniki polni pisanega cvetja, sredi tega čara pa stoji »Zlatorog« s svojimi udobnimi prostori za večtedensko bivanje. S ceste okrog Bohinjskega jezera se vidi ponosni Dom SPD na Komni, kamor vodi složna pot z razgledom na Bohinjsko jezero; na Komni je zdaj pomlad, skale so okrašene z zlatimi avrikli, povsod poganja mlada rast; odhiti v tem delu naših gor je lek za vsakogar, ki mu bičajo živce sedanji razburljivi časi. Planinci se ponovno opozarjajo na to, da je poset obmejnih planin dovoljen z izkaznico s sliko.

V lepoti ne zastajajo Kamniške planine. Ob šumeti Bistrici vodi pešpot na desnem obrežju do Doma v Kamniški Bistrici, kjer zelena trata vabi na nedeljski odpočitek pod gorskimi velikani. Tukaj je izhodišče za vse ture v Kamniške planine: v Jermantovih vratih je koča oskrbovana in pri »Babah« je krasen pogled v široko Logarsko dolino; na Kokrškem sedlu sprejema Čojzova koča vse one, ki se hočejo naslanjati v zgodnjih jutrnjih urah ob žarečem solnčnem vzhodu na vrhu Grintavca. Na Krvavec so dostopi s Kamnika, Cerkelj in iz Koke, vsi bogato plačajo tam s prijetnim bivanjem v Domu na Krvavcu in z edinstvenim razgledom širom Slovenije. Pisana preproga najraznovrstnejšega cvetja pokriva Veliko Planino, kjer na prostornih zelenih travnikih tako prijetno počivaš in sanjaš o lepotah življenja.

Nikarte oklevati! Vsakemu ki količjak utegne, svetujemo naj v sedanjih časih za nekaj dni zapusti tesno sobo in tesno mesto. Narava kliče s svojo krasoto in vabi vsakogar v gore, kjer se sprosti duh in od koder se vračajo izletniki polni zadovoljstva in novih moči za delo.

Železniške zveze na Gorenjsko so ugodne. Planince opozarjamo ponovno da velja ugodnosti nedeljskih povratnih vozovnic (weekend kart) že za vlak P-914, ki odhaja ob sobotah iz Ljubljane ob 11.50 uri proti Gorenjski.

Škodljivcev huda zima ni ugonobila Po Gorenjskem je cvetožer ponekod uničil vse cvetje na jablanah

Kakor je bilo v »Jutru« že pisano, je v pretekli zimi dosegel mrz v nekaterih krajih Gorenjske —28 stopinj ter uničil izredno mnogo sadnega drevja. Posebno hudo je prizadelo orehe, in treba bo leta in leta, preden se bodo popravili. Ker so v zadnjih letih zaradi dobrih cen za orehov les posekali mnogo starih orehovih debel, mlade orehe pa je letos uničil mrz, bo treba temu drevju posvetiti posebno pažnjo. Nekaj orehovih dreves je čisto uničeno, pri večini pa so pozeblji vrhovi. Le nekaj malega vej zdaj prav počasi ozeleneva. Med gozdnim drevjem so najbolj trpeli jeseni, ki so tudi delno pozeblji. Po trdi zimi 1. 1929, ni bilo tako hudih posledic na drevju, in to kljub temu, da je bil takrat mrz za nekaj stopinj ostrejši. Ni izključeno, da je to povzročil veter, ki je bil v tej zimi ostrejši kakor v zimskih dnevih 1. 1929, ki je uničil drevje, ugonobil vsaj tudi drevesne škodljivce, kakor mrčes, miši in voluharje. Žal pa se to ni zgodilo.

Nekajkrat smo imeli letos priliko čitati o hudih rojih mesarskih muh. Že to je dokaz, da je mrčes, žal, prežimil tudi ugodno. Neprijeten dokaz za dobro prezimljenje mrčesa imajo gorenjski sadjarji, vsaj v radovljiškem srezu. Kako je bilo drugod nismo imeli še prilike čitati. Sadno drevje, kar ga ni pozebljo, je kazalo imenitno. Vse veje so bile polne cvetnega popja in vsak prijatelj prirode, ki je to videl, se je veselil maja, ko se bo vse belilo v cvetju. Sadjarji in čebelarji so si obetali tudi

dober pridelek. Prav takrat, ko bi morale jablane cveteti, je bilo hladno in je nekoliko deževalo, kar je zadrževalo cvetje. V dveh dnevih pa je vse na pol odprto cvetno popje nenadno porumenelo. Večina cvetov se sploh ni odprla. Tudi odprto cvetje, ki navadno krasijo drevje skozi vse dni, je postalo rumeno v nekaj urah. V cvetnem popju so se bili namreč pojavili majhni črvički, ličinke našega najhujšega sadnega škodljivca cvetožera, in to v taki množini, kakor tudi stari sadjarji ne pomnijo.

Iz tega se da najbolje sklepati, da je letos mrčes odlično prezimil. Pa tudi zelenih bolh je letos zelo mnogo na kolerabah, cvetjačih in zelju. Prav tako ne manjka raznih poljskih stenec.

Kaže, da mrzla, suha zima ne uničuje mrčesne zalege, posebno če tla, v katerih golazne prezimuje, pokriva stalno debela snežna odeja. Debel sneg bržčas varuje zalego pred mrazom. Prav tako je sneg varoval tudi miši in voluharje, da niso poginili v mrazu in da so se letos pomladli še bolj razporedili kakor v drugih letih. Kar je bilo nad snegom je pomrznilo, kar pa je bilo pod snegom, je prezimilo dobro.

Uboj v vinogradu

Maribor, 6. junija
Na Gajskem vrhu pri Irševcih pri Sv. Urbanu pri Ptujju so bili zaplenjeni z delom v vinogradu posestnik Alojzij Malek, lastnik vinograda in njegova žena Jožeta,

potem Ivan Drakšič ter njegova 30letna žena Jožeta. Med delom so se razgovarjali o tem in onem, dokler ni prišla beseda vzburla obeh zakonskih parov. Sledil je spopad. Drakšič in Malek sta se spoprijela in metala, dokler ni obležal Malek na tleh.

V razdraženosti je navalila Drakšičeva žena Jožeta s krampom proti Maleku, ki je ležal na tleh, in mu prizadejala 8 do 10 udarcev s krampom po glavi, dokler mu ni razbila lobanje. Ko je hotela Malekova priskočiti na pomoč svojemu možu, je zamahnila Drakšičeva tudi proti njej s krampom, ji prebila spodnjo čeljust in zbila več zob. Zdravnik dr. Potrč s Sv. Urbana je ugotovil, da je Malek mrtev. Odredil je prevoz Malekove žene v bolnišnico.

Uboj je vzbudil ogorčenje prebivalstva vse okolice, ki obsoja gnusen način obračunavanja. Danes popoldne je bila obdukcija Malekovega trupla. Orožniki so Drakšiča in njegovo ženo že prišli.

Obisk v laški pivovarni

Laško 6. junija

Na povabilo Gostilničarske pivovarne so včeraj obiskali naše mesto zastopniki dnevnega tiska iz Ljubljane, Celja in Maribora. Na kolodvoru so goste pozdravili predsednik pivovarne, restavratore g. Ciril Majcen, član upravnega sveta, šef Daj-Dama Zupan iz Ljubljane in tehnični vodja podjetja inž. Uhlir, nato pa so si pod ljubeznivim vodstvom upravitelja Golobiča ogledali Radio-Termo, kopalnice in zdravilišče delavskega socialnega zavarovanja, ki je v zadnjih letih napravilo spoštovanja vreden napredek in razmah.

Od tod so se gostje odpravili v Gostilničarsko pivovarno, kjer se je na enem izmed novih stranskih poslopij te dni pojavila z nacionalno trobojnico okrašena smrečica v znamenje, da je podjetje storilo nov korak v svojem razvoju — dograditev nove stavbe za skladišče in druge stranske prostore. Predstavniki podjetja z inž. Uhlirjem so gostom ljubeznivo razkazali pivovarno, ki je po mnenju strokovnjakov najmodernejša tvornica te vrste v državi in je opremljena z najnovejšimi pridobitvami tehnike. Pivovarna producira zdaj 25.000 hl piva odlične kvalitete na leto, a ko bo obrat dograjen, bo zmogel trikrat tolikšno kapaciteto.

Po pregledu podjetja je vodstvo postreglo obiskovalcem z okusno prirejenim prigrizkom, pri katerem so imeli tudi zadosti prilike, da pokusijo razne vrste znamenitega laškega piva. Tu je predsednik Majcen v kratkem pozdravnem nagovoru izrekel nekaj toplih besed novinarjem in dnevnemu tisku v zahvalo za zasluge pri delu in borbi za napredek domačega podjetja ter prosil naklonjenosti tudi v bodoče. V imenu gostov se je za sprejem in pogostitev zahvalil zastopnik Trgovskega lista, tajnik ljubljanske sekcije JNU g. Gmajner.

Z večernim potniškim vlakom so gostje zapustili Laško, polni lepih vtisov in doživetij, ki so jih potrdila v veri, da slovenska podjetnost cvete in dosega lepe uspehe, kadar je zastavljena na osnovi nacionalne skupnosti.

12 mladinskih zborov nastopi v Škofji Loki

Škofja Loka, 5. junija

Škofja Loka se pripravlja na velik praznik naše mladinske narodne in umetne pesmi. V nedeljo prispe k nam 12 mladinskih pevskih zborov, ki bodo pokazali na koncertu v šolski telovadnici, da goji naša narodna šola lepo pesem z vso smotnostjo. Nastopili bodo pevci Šorskega polja, iz Selške in Poljanske doline, pa seveda tudi iz Škofje Loke same, ki bo dala zborove z deške šole, z državne meščan-

Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

ske šole in pa z deklishe šole. Ostali zbori prispejo iz Selc, Bukovice, Poljan, Trebje, Gabrka, Trate, Zabnice in iz Reteč.

Doživeli bomo tedaj smotno naše glasbene kulture, kakršne pri nas še ni bilo. Prireditelj, ki bo zbral okrog 500 mladih grl, je v rokah učiteljskega, vse podrobnosti pa pripravljajo posebni odbor, ki mu stoji na čelu šolski nadzornik. Vsak zbor bo zapel dve, tri pesmice, h koncu pa bodo

nastopili vsi zbori skupno. Izvajali bodo pristno narodno »Gorenjsko«.

Koncert se bo pričel ob 16. uri, dopoldne ob 10.30 bo, takisto v telovadnici, matineja, ki bodo imeli dostop k njej le učenci in učenke. Upravičeno pričakujemo, da bo koncertna dvorana polna. Naša mladina to zasluži. Saj bo nastop veleznimiv. Kakovost zborov je na taki stopnji, da zasluži koncert vso našo pozornost.

Revija pevskih zborov v Šmartnem bo v nedeljo ob proslavi petdesetletnice »Zvona«

Šmartno, 6. junija

Šmartno pri Litiji se pripravlja na velik praznik, ki bo v nedeljo, ko bo pevsko društvo »Zvona« praznovalo svoj zlati jubilej. Izpregovorili smo že nekatere podrobnosti o zgodovini tega zaslužnega društva. Kak ugodil si je »Zvona« pridobil v teku 50 let, pa najbolje pričuje spored, ki nam pove, da so se prijavila za nastop v nedeljo številna ugledna pevška društva iz Zasavja in iz Ljubljane, da vsako s svojim nastopom povečala pevski jubilej.

Slavljence »Zvon« nastopi prvi s Prelovcem pozdravom. Po slavnostnem nagovoru bodo pozdravili in čestitke raznih deputatov. Sledili bosta Jerebova »Kam si šla« in Kovačičeva »Domovina«. Delavsko pevsko društvo »Zarja« iz Trbovelj zapoje tri pesmi, Bralno društvo iz Trčica dve, prav toliko tudi pevsko društvo »Loški glas« iz Zagorske doline. Tri pesmi zapoje pevsko društvo »Krkovo-Trnovo«. Nadalje sta prijavili nastop Narodna čitalnica iz Spodnje Šiške in Pevsko društvo poštnih uslužbencev iz Ljubljane. Dve pesmi zapoje litijška »Lipa«, potem nastopi z dvema pesmima železničarska »Sloga« iz Ljubljane. Kro-

na posameznih koncertnih nastopov pripade Glasbeni Matici ljubljanski, ki zapoje tri pesmi. Za zaključek nastopijo združeni moški zbori ter zapoje dve v današnjih časih posebno bodrilni pesmi: »Jadransko morje« in »Slovenec, Srb, Hrvat«. V celoti je torej spored obsežen, pesmi pa sami izbrani umotvorci domačih skladateljev, da bo šmarna proslava gotovo zadovoljila preprostega kakor tudi glasbeno izobraženega poslušalca.

Ker spreveda ne bo, bo zbirališče vseh pevskih zborov in gostov, ki jih Šmartanci pričakujejo iz vsega Zasavja pa tudi od drugod, na slavnostnem prostoru, na sokolskem telovadnici. Zacetek prireditve bo točno ob pol 16. Prav posebno so vabljeni razni bivši pevci in pevke »Zvona«, katerih naslovi pa niso znani. Želimo, da pride čim več prijateljev petja k tej veliki prireditvi in ste po tej poti vladno vabljeni vsi na proslavo!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zapiski

»HRAMOVA«

SLOVENSKA PESMARICA

V lični miniaturni knjižici, prav pravnici za žep, je izdala založba »Hrma« Slovensko pesmarico. Sestava je bila poverjena najbolj poklicanemu, dr. J. Glonarju, ki je izdal letos v tej obliki še eno zbirko narodnih (»Stare žalostne, Akademsko založba«).

Slovenska pesmarica je izbor telostov najbolj znanih in najbolj priljubljenih slovenskih pesmi, ki jim je skupno predvsem to, da se pojo. Koliko ljubkih znank srečujemo v tem cvetoberu, koliko znanih, morda že pozabljenih pesmi in z njimi združenih melodij se za hip vzbudi v duhu, ko listamo po knjižici! Prireditelj je zbral v knjižici tri sto narodnih in ponarodnih umetnih pesmi. Med ponarodnimi so Prešernove, Slomškove, Jenkove, Gregorčičeve in druge pesmi. Tudi njih avtorji so v tej pesmarici postali anonimni, izglnili so v množici neznanih, ljudskih pesnikov, ki so brez poznanja poetike ustvarjali v milnih časih pesmi, izmed katerih je ta ona postala — združena z melodijo — bisser naše narodne lirike. Sestavljalec je odlično razgledan po slovenski narodni pesmi, zato mu ni ušla menda nobena zares razširjena, v vseh krajih naše domovine priljubljena in ob neštetihi prilikah po ta pesem.

Kulturni pregled

Srednja šola v drami Silve Trdinove

Srednje šole so pravkar dovršile svoje poglobljeno delo, v večini razredov je zavlada tišina in samota. Samo zrelostni in drugi izpiti z vpisovanji za novo šolsko leto bodo tja do Vidovega dne motili resnobni mir naših gimnazij. Zaključeno bo leto šolskega življenja, leto, ki je poteklo ob tragičnem zapletu evropske zgodovine: od velike ofenzive na Poljskem do velike ofenzive ob Sommi...

Medtem ko se je sedanje nemirno šolsko leto nagibalo h koncu, smo dobili v knjižni izdaji dramo, ki odpira poglede v proforsorske zbornice, v šolske razrede, v svet, ki je tako važen za posamezne človeške usode. Silva Trdina, doktorica filozofije in sama profesorica, je v svoji drami »V provinciji« (Ljubljana, 1940. Izdala Založba iger, str. 72, cena 24 din) razvila počubo življenja na provincialni gimnaziji, segla v svet profesorjev in dijakov, na vetrovno križišče nasprotujočih si interesov, stremiljenj, temperamentov, generacij. Literarni in dramatski kritik Francé Vodnik, ki je spisal knjigi predgovor, upravičeno vidi v tej drami po Zofki Kvedrovi največji in najresnejši poizkus slovenske žene, da zajame v dramatsko podobo kos naše življenjske resničnosti.

Silva Trdina je s prikupno iskrenostjo, ki se bo morda zdela tenosrečno spodtakljiva, prikazala zakulisje naše srednje šole in osvetlila skozi dramatske dogodke

in značaje profesorjev in dijakov njegove značne strani. Na našem odrju, kjer bomo — kakor upamo — doživeli prihodnjo sezono gledališki krst drame Silve Trdinove, smo videli že nekaj iger iz srednješolskega sveta. V kinematografu so pred meseci vrteli uspešni češki film »Šola« — temelji življenja, ki se je odlikoval po izvrstni igri in prepričevalnem realizmu. Tudi avtorica drame »V provinciji« je v jedru realista, vendar se zdi, da ima s svojim delom tudi etične intence. Ne gre ji samo za to, da ugotovi z opazovanji stvarnost naše srednje šole, kjer so takisto odraža neurejenost splošnih razmer, socialni in moralni nered današnjega časa, marveč skuša zlasti skozi karakterje mladih profesorjev in profesorice, kakor so v njeni drami Mila Majdič, Mira Kolar, Jošt Dolinar, osvetliti polt kvišku. Saj pravi na nekem mestu: »Je svetloba v življenju, samo poiskati jo je treba«. Ta izpoved vere v človeka in v življenje je tem toplejša v času, ki je sam neizmerno mrzel in krut.

Pisateljica je osredotočila dramatsko dogajanje svoje igre okrog nenadnega dogodka, ki alarmira vso gimnazijo in v nekem provincialnem mestu in osvoti kakor plamen požara njihovo ozračje, obraze in duše profesorjev, siluete dijakov. Je to samomor omošolca Rudeža, ki se ubije v sami šoli. Kdo je kriv njegove smrti? Rodbinske razmere, šolske prilike in neprilike, samo-

morilčevo zasebno življenje, vse se na mah zgane, zapleta in razpleta, zdaj v ozadju, zdaj v ospredju dogajanja. Ljubezen omošolca do profesorice in ravnateljice vsiljiva, staričevsko smešna ljubosumnost sta samo epizodna, čeprav značilna pojava v dogajanju, ki kaže v bistvu samo staro igrlo človeške sebičnosti in npravnih dolžnost. Pisateljica se je zavežala, da ne sme krivično razdeliti sence in svetlobe. Čeprav kaže na pr. njen ravnatelj Brajda, prav kakor Kranjčev Čampa, same človeške slabosti, je ob koncu z nekoliko »revizijskimi« presenečenjem rešila čast in avtoriteto šolske oblasti, ki tudi majhnim tiranom striže peroti. Vzroki Rudeževega samomora so bili osvetljeni z raznih strani, vendar ne še popolnoma: toda glavna krivica, ki sta ga hotela sprostiti dva plav krivice, ni bila osvetljena, da se vsu je prav na njiju.

V čem je torej jedro drame »V provinciji«? V konfliktu med večjim in manjšim etičnim čutom profesorjev in dijakov, v spoprijemu človeških egoizmov, ki se bore med seboj tudi v svetu vzporeditve, kakor povsod, kjer se človek stika s človekom. Tuči problem odnosa med profesorjem in dijakom ali v širšem smislu: problem srednje šole je v bistvu vprašanje večje socialne in moralne kulture — te s katero človeštvo pada in vstaja. Nje pa ni mogoče doseči z revolucijami, reformami, programi in strankarskimi usmeritvami: ona je v človeku, v subtilnostih njegovega duha, v odtenkih njegovega čustvovanja, v vsem tem, kar je v človeku intimno in najbolj resnično. Silva Trdina polaga prvenstvo v mlade ljudi (umljivo je, da so ji blizu zlasti ženske intelektualke) tiste značaje, ki naj kažejo pot iz tesnobe in močvirja. Ni vedno tako — sama je opozorila na slučaj tovariša Matka, — kajti kolikokrat najdemo prav pri starejših ljudeh zlati sad

modrosti in izkušnosti in kolikokrat nas tudi pri mladih profesorjih preseneča trmasta samovolja in zakrknjena krivdnost. (Spominjamo se nekakega primera iz šolske prakse, ki je prišel lani v javnost). Gotovo je pa, da bo moral prav mladi rod srednješolskih profesorjev prevzeti tem večjo odgovornost, čim težji bodo časi, v katere se pogrezamo kakor v brezdnanje močvirje.

»Gotovo je glavni vzrok vsega tega splošni socialni nered«, pravi Silva Trdina, »ki vlada danes po svetu in ki je proti njemu posameznik skoro brez moči. Studentu, ki ga uničuje beda, tudi profesor, ki sam komaj živi, ne more dosti pomagati. Toda, če ne moremo v hipu preusmeriti splošnega svetovnega toka, lahko vsaj do neke mere preusmerimo sebe. Njaveče socialno delo se mi zdi, rešiti samega sebe. Ali mi sebe rešujemo? Ali smo taki, da študentu lahko vselej služimo za vzor? Kaj malo jim moremo nuditi, če jim nudimo tisto skromno pečico znanja? Človek pri osemnajstih letih ima tudi svoje zahteve do življenja. V vsa življenjska vprašanja jih skušamo uvesti, rešimo jim nobene...« In zopet pravi na usta iste profesorice: »Danes ni več tisti čas, ko bi profesorja lahko ocenjevali samo po njegovih znanstvenih zmoglostih. Naše družine so razklane. Tu je naša druga naloga: pomagajmo tam, kjer odpove dom! Kadar in kolikor pač moremo! Pri ogromnem številu dijaštva profesorju to ni lahko in kolikokrat nam ravno dom pri našem stremiljenju stavi največje ovire! Tudi v tem primeru sem prepričana, da zadeva večja krivda dom kakor šola...«

Tako poteka drama »V provinciji« pod sivim nebom provincialne puščobe, sredi tolikih nerešenih vprašanj, ki mučijo zlasti te mlade, neotopete intelektualce, ob drobnih spletkah in hudobnih naklepih, v

Domače vesti

Mladina se poslavlja

Včeraj je bil takorekro zadnji šolski dan. To se pravi, dijaki četrtih in osmih šol, mali in veliki maturanti so zapustili razrede, da se v teh nekaj dneh do zaključnega šolskega praznika se pripravijo in položijo izpite, nato pa bodo odvriskali v prostost in odmor, ki jim pomenita samo novo stopnico v življenjski borbi.

Ljubljana je prav za prav mesto uradnikov in šol. Študentje na ulici dajejo značaj in tempo njenemu vrvežu, zato se tak dogodek se posebej opazi. Na ta svoj zadnji delovni dan so dijaki in diakinje prišli na ulico posebno razigrane volje. V gumbicah so tlele rože, na ustnih smeh. Kmalu bo konec žalostnih randevuev v Tivoliju, kamor so se zadnje dni študentje pogostokrat zatekali v zgodnjih urah, da se enkrat predeležajo svojih semestra, da v družbi s tovariši in tovaršicami se enkrat postavijo svoje znanje na tehnično. Profesorji razredniki bodo po konferenčnih sobah in po kabinetih rešali številke, ki so se v mesecih dela in brezdelja nabrale za nagrado in za kazen. Potem bodo trde ure borbe za zadnjo oceno, onkraj katere se začnejo radost in obup tisočev mladih ljudi. Potem bodo po hišah minule svečanega nemira, minute zadoščenja in razočaranja. A ko se bo vse skupaj poleglo, pojdejo vsaki svojo smer — uživaj zasluženi ali nezasluženi počitek.

Taka je pač stara navada, da dajemo dejanja otrok na strogo mero in vago. A če se že kdaj ustejemo v računu, se prav rada zgodi, da nas bodočnost mladega človeka pozostokrat počeno krone po nosu. Tisti, ki je padel iz mehanike, lahko na prenehanje vsega sveta postane avtomobilski kralj. Tisti, ki ni zmogel aritmetike, pa bančni direktor. Tako bodo prihodnje dni zapustili Ljubljano tisoči mladih ljudi, nekateri s triumfom, mnogi brez uspeha. Vsi pa lahko imajo eno zavešč v srcu: da je samo mladost tista, ki si lahko privošč — čas.

PEGESAN KREMA
PROTI SONČNIM IN DRUGIM
PEGAM, LISAM IN NEČISTI
KOŽI
DROGERIJA
KANC
LJUBLJANA
MARIBOR

* Z banske uprvice. G. ban dravske banovine dr. Marko Natlačen danes 7. junija je bil sprejemal strank, kjer bo službeno sedel.

* Napredovanje naših železnikarjev. V območju našega železniškega ravateljstva so napredovali: Za višja svetnika IV/1 inž. Milhofer Zvonimir in inž. Kladnik Viktor, za svetnika IV/2 Bertoncelj Miroslav, za svetnika V inž. Savojec Marjan in inž. Mikuz Milan, za inšpektorje V. Knez Alfonz, Čajnik Vincencij, Teršar Jožef in Seljak Anton, za višje kontrolorje Lanc Viktorin, Verhovšek Adalbert, Majhen Martin in Strašek Jožef, za višjega pristava inž. Gspan Julij, za glavne arhivare: Fratina Ludvik, Teršar Marija, škof Zdravko in Pelicon Josip, za višjega tehničarja Steinil Josip, za višjega strojevodjo Okorn Franc in za višjega nadzornika proge Obersnel Fedor. Razen tega so prišli v višjo položajno kupino in sicer v VIII. se naslednji uradniki: Grčman Stanislav, Naveržnik Karel, Vončina Karol, Gobec Ernest, Dolžan Leo, Ladiha Alojzij, Šavpah Francisek in Majdič Ivan, vlakovodja Trglas Martin, glavni brižovjave Goleš Rozalija, strojevodje: Zerjav Francisek, Medle Franc, Wiesthaler Franc, Roš Franc, Voje Rudolf, Belič Franc, Justin Ivan, Medvešek Martin, Trop Jožef, Jeram Peter, Rantaša Anton, Korun Janez, Soline Franc, Alič Anton, Obreza Anton, Rus Ivan, Zalar Maksimiljan, Kosem Francisek, Lamut Adolf, Wernig Vincencij, škof Anton, Vengušt Janez, Pibernik Stanislav, Voje Mihael, Čehovin Ludovik, Dekleva Josip, Vidic Anton, Zagar Ludovik, Kramaršič Stanislav in Beribak Francisek ter nadzorniki proge: Dobovšek Ciril, Skalar Jožef, Štefela Anton in Jeras Pavel, razen teh pa še v IX. skupino: oficijala Jezovšek Ivan in Ralca Rudolf, strojevodja šljapah Metodija in prometnik Bo-

Pesmi so urejene po abecednem redu začetkov. Založba »Hram« v Ljubljani napoveduje, da bo izdajala naše narodne pesmi v posameznih zbirkah in sicer v obliki majhnih žepnih pesmaric, da bi bilo s tem omogočeno, da pridejo med najširše narodne sloje.

BANOVINSKE LITERARNE NAGRADE

Da pozivi slovensko lepovestno produkcijo, razpisuje tudi letos kr. banska uprava za najboljša slovenska izvirna dela literarne nagrade v skupnem znesku 20.000 dinarjev.

Nagrade se bodo dajale za lepovestna dela v vezani ali nevezani besedi, ki sploh še niso bila objavljena ali pa bodo izšla v tisku v dobi od 1. aprila 1940 do 31. marca 1941. Izmed natisnjenih del se bodo upoštevala le izvirna, ki bodo objavljena prvič, in so izključeni prevodi. Ponatis in predelane izdaje že izdanih del. Le pri pesniških zbirkah in zbirkah novel je pripuščeno, da vsebujejo tudi dela, ki so bila že objavljena v raznih revijah, vendar pa morajo imeti vsaj nekaj čisto novih, neobjavljenih stvari.

V splošnem se bodo upoštevala zlasti taka pripovedna in dramatska dela, ki obravnavajo katerikoli pomembno dobo slovenske zgodovine in narodnega življenja ter so važna za vzgojo narodne zavesti. Seveda bo odločevala tudi pri teh delih umetniška višina.

Število in višino nagrad določi po svobodnem preudarku glede na število nagrade vrednih del razpisodisce, ki ga imenuje ban.

V primeru, da ne bo predloženih dovolj takih del, ki bi nagraditev zaslužila, se nagrade podelje v omejenem znesku ali pa sploh ne podelje in se znesek prihrani za razdelitev po prihodnjih razpisih.

Avtorji, ki se mislijo udeležiti tega književnega tekmovanja, naj predložijo svoja natisnjena dela v 5. nenatisnjena pa vsaj

gataj Alojzij. Med zvančniki I. kategorije sta prišla v višjo položajno skupino Peruzi Miroslav in Snoj Franc, med zvančniki II. kategorije pa so napredovali: Kržišnik Anton, Berbec Jožef, Praterner Polikarp, Pinter Franc, Visočnik Ivan, Cestnik Jožef in Kuster Franc.

* Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Otmar Brence iz Gradca, Jože Gogala in Saša Relcher, oboje iz Ljubljane. Čestitamo!

* Za pooblaščenega inženjerja pri ministrstvu za gradbo so položili izpit sledeči inženjerji: gg. Ivan Čuček, Peter Dmitrijevič, Albin Jerin, Božidar Verstovšek, Anton Stupan in Avgust Vivod. Čestitamo!

* Praktični učiteljski izpiti bodo v prihodnjem šolskem letu od 1. oktobra t. l. do 15. maja 1941. Učitelji pripravniki, ki službujejo v okrajih Brežice, Črnomelj, Gornji grad, Kamnik, Kočevje, Kranj, Krško, Laško, Litija, Ljubljana-mesto, Ljubljana-okolica, Logatec, Novo mesto, Radovljica in Škofja Loka naj po dopisnici javijo do 20. t. m., izpitnemu odboru, kdaj žele delati izpit. Ko izpolnijo pogoje, naj vložijo pravilno opremljeno prijavo preko šolskega upraviteljstva, sreskega načelnstva in prosvetnega oddelka kr. banske uprave na drž. izpitni odbor za praktične učiteljske izpite v Ljubljani. Predsednik Prijatelji Ivan, direktor.

* Vsem sokolskim edincem mariborske sokolske župe! V nedeljo dne 9. t. m. izide »Jutro« s posebno sokolsko prilogo, ki bo posvečena dosežanjem delu in uspehom naše župe. Ker je vsebina te priloge trajne vrednosti in v ozirom na čas, ki ga preživljamo, tudi zgodovinskega pomena, pozivamo Vas bratski, da naročite čim več izvodov te številke »Jutra« in jih razpečate med svoje članstvo. Naj ne bo nobenega člana, ki bi ostal brez te številke »Jutra«. Zdravo! — Sokolsko župa Maribor.

* Opozorilo javnosti. Zaradi dokončanih del na betonskem cestniški priadvozu čez železniško progo v žabnici (odsek Jeperca—Labore) je potrebna skrajna previdnost pri vožnji in strogo poštovanje postavljenih varnostnih signalov. Ta dela bodo trajala približno le 10 dni.

* Novi grobovi. V Slovenski Bistrici je umrla v starosti 78 let ugledna posestnica gospa Anka Pinterjeva. Pogreb bo danes ob 16. — V Kočevju je umrla komaj 19 let stara gđ. Milijana Bogatajeva. Pokopali jo bodo danes ob 17. — V Radečah pri Zidanem mestu je umrl g. Musar Viktor, železnikar v pokopju. Pogreb pokojnega bo v petek ob 16. — Pokojnim blagospomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Jadranska Straža ostane enotna. Ker so se pojavile različne govorice o nekakšnih namerah, da se tudi Jadranska Straža nekako »razdeli«, objavlja glavno glasilo te organizacije, da nihče v Jadranski Straži doslej ni predlagal ali razpravljal o kakšni delitvi Jadranske Straže. Vsak resnični prijatelj in član tega tako važnega narodnega združenja tudi ne bo razpravljal o tem, kakor tudi ne bo nasledil zlobnim govorilam in zaradi tega morda izstopil iz organizacije. Jadranska Straža realno motri razmere in ljudi in bo vpoštevala želje posameznih odborov, da bodo lahko kolikor mogoče samostojno delovali na svojem območju, a vendar bo vse služilo le skupnemu smotru. Jadranska Straža mora po skupnem prizadevanju ostati organizacija, ki bo združila v svojih vrstah največji del Srbov, Hrvatov in Slovencev, da vsi skupaj v bratski slozi in čim vnetje delamo za naše morje. Saj bodo vsa notranja vprašanja rešena z bratskim sporazumom in z našo voljo, da kraljevino Jugoslavijo postavimo na zdrave, realne temelje, ki bo krepkeje zadržala ravno na tisti strani, ki jo imenujemo njena pljuča. K temu bo pripomogla volja vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, zbranih v pomorski organizaciji Jadranski Straži.

* Smrt poslednje hčerke pesnika-bana. V eni izmed patricijskih hiš v starinskem gornjem delu Zagreba je umrla v 82. letu starosti poslednja hčerka bana Ivana Mažuranića, znamenitega pesnika. Bolehala je zadnja leta, prej pa je bila ena najvidnejših dam zagrebske družbe. Zaprutila je dve hčerki s širokim krogom sorodstva. Pokopali so jo v sredo popoldne na Mirogoju.

* Mešna knjižnica v Zagrebu ima 50.000 knjig in bo poslej nudila vsakemu zagrebskemu meščanu in zlasti še mladini po-

v 3 tipkanih izvodih najkasneje do 31. marca l. 1941 prosvetnemu oddelku kr. banske uprave v Ljubljani.

Mičum M. Pavičević je pravkar izdal 25. knjigo svoje zbirke »Crnogorci u pričama i anegdota«. Knjigi je napisal predgovor znani esejist in publicist dr. Lujo Vojnović, ki je kot Dubrovčan in bivši crnogorski diplomat sam dober poznavalec Crne gore. Mičum M. Pavičević je svojo jubilejno (25. knjigo) »Prič i anegdote« opremil s pesniškim posvetilom svoji ženi in z uvodnim esejem »O crnogorskom folkloru«, v katerem pravi: Mozaik in esenca crnogorskega folkloru so anekdote. Skozi njih Crnogorec največ misli, čuti, umuje in gospoduje: one so mu zrcalo duše, muška duha in lirika srca... V svojih štiridesetih in še več knjigah s področja crnogorskega folkloru je morda ta veja znanosti prvokrat eksperimentalno, podrobneje, veštrano objektivno in neizprosno osvetljena s svetle in senčne strani... Knjiga prinaša tudi Pavičevićev polemično pesem »Lažu, Matič. Obsega 160 strani in se nanaša pri avtorju, Zagreb, Grgurova 3.

Flaubertov roman »Salambor kot opera. Najnovejša »La Parole Bulgare« je priobčila poročilo o zanimivi krstni predstavi v sofijskem Narodnem gledališču. Gre za novo opero bolgarske skladateljice Veselina Stojanova. Komponist si je priredil libreto po slovesnem zgodovinskem romanu Gustava Flauberta »Salambor« (slovenski prevod dr. Antona Debeljaka pri »Tiskovni zadrugi«). Pisec sklepa, da ima opera nesporno vrednost. Stojanova je v bolgarski glasbi zastopnik kosmopolitske smeri in »njegova polnozvočna glasba izdaja glasbene kulture, ki je najbližja sodobni nemški glasbi, vendar pogosta uporaba različnih in nerednih ritmov razodeva, da mu je blizu tudi glasba lastnega naroda, tista ljudska muzika, ki je v vekovih otomanskega gospostva nad Bolgari večkrat

POTOK SOLZA

(LE RUISSEAU)

Paul Cambo — Françoise Rosay

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri.

Ljubno izbizo dobrih del. Preurejeno mestno knjižnico bodo 11. t. m. — na rojstni dan bratov Antona in Stefana Radiča — izročili javnosti v Novinarskem domu. Kakor pravijo zagrebski listi, bo vsakega čitatelja iznenadila »bela dvorana«, namenjena javnosti kot prva velika mestna čitalnica. V njej bo prostora za 50 čitateljev.

* Beograjski tramvaj iz Italije. Da poveča mestni promet je beograjska občina naročila v Italiji 15 modernih tramvajskih vozov. Sest vozov bo prispelo v teku nekaj mesecev. Ostali pa do konca leta. Prvi voz je prispel pred tremi dnevi. Ima moderno linijo, je zeleno pleskan in je nekaj težji kakor dosedanj beograjski tramvaj. Ima 26 sedežev in 70 stoječih. Stane 475.000 din.

* Dva rudarja mrtva, trije rešeni. V rudniku Maslovah v Bosni se je v terek dopolne primerila huda nesreča. Strupeni plini so zadušili dva rudarja in sicer 30-letnega Dragotina Mirića, očeta štirih nepreskrbljenih otrok, in 35-letnega Jureta Jovanovića, ki je skrbel za svojo sivolaso mater. Tri njune tovariše so rešili v poslednjem trenutku.

* Gledališče mladih v Kamniku. Jutri, v soboto ob 20.30 bo v dvorani kamniške Narodne čitalnice gostovalo »Gledališče mladih« s Cankarjevo igro »Lepa Vida«. To Cankarjevo delo, ki je imelo v Ljubljani vsestranski uspeh, je zredil Zvonimir Sintič, ki je študiral dramsko umetnost v Pragi. S svojimi režijami je v Ljubljani pokazal nove poti gledališča. Vso kulturno kamniško javnost opozarjamo na gostovanje najmlajšega pokolnega gledališča. Ker obeta biti predstava zanimiv kulturni dogodek, naj si vsi Interesenti nabavijo vstopnice že vnaprej v trgovini K. Skala.

* Neurje, sneg, desetmilijonska škoda v Bosni. Banska uprava v Banjaluki je prejela poročilo iz raznih krajev vrbaske banovine o posledicah zadnjega neurja, ki je zalilo precejšnje pokrajine, in so hudoourniki odnesli mnogo lete. Skupno škodo cenijo na okroglih deset milijonov dinarjev. Bilo je tudi nekaj smrtnih žrtev. Ze več kakor teden dni vlada v vsej Bosni viharno vreme in je zadnjih osem dni neprestano deževalo. Na planinah sošteru in Brancici je celo padel sneg, česar tamnošnji kmetje v tem letnem času ne poznajo.

* Velike povodnji v Timoškji krajini. Podrobnosti o silnem neurju v Timoškji krajini navajajo, da je neurje opustošilo mnogo vinogradov, zalilo polja in poplavlilo tudi mnogo vasi. Vodovje je odneslo tudi nekaj železniških mostov. V vasi Jakubovci je strela ubila kmeta Nikolaja Červodanovića, ki je peljal na pokopališče k rasti z nekim mlíčem. Ostali pogrebi niso bili poskodovani. Promet med Negotinom in Zaječarom je popolnoma prekinjen in ga bodo obnovili šele v nekaj dneh.

* Sodba v dolgotrajni pravdi zaradi propada »Pučke štedionice«. V Zagrebu je od 4. decembra lani do 28. maja letos trajala razprava proti funkcionarjem propada »Pučke štedionice«. Bila je to ena največjih razprav v zadnjih letih. Ker so bili glavni akterji dobri znanci zagrebskega občinstva, je razumljivo, da je javnost z velikim zanimanjem pričakovala sodbo, ki jo je sodišče razglasilo v terek dopolne. Prečital jo je predsednik senata dr. Ročić. Sodišče je ugotovilo, da so obtoženci dr. Branko Deželić, Peter Gregorić, Bogdan Pušić in Oskar Sauer krivi nepravilnega poslovanja, ki je dovelo »Pučko štedionico« v propad. Zagrešili so: dr. Branko Deželić prestopke izdelovanja lažnih listin in zločinov goljufije v smislu § 337 in 334, Gregorić prestopke izdelovanja lažnih listin in prestopke proti imovini Bogdan Pušić zločin goljufije in puskus zločina zoper pravosodje. Oskar Sauer pa zločin goljufije. Zaradi tega je bil obsojen dr. Branko Deželić na 3 leta in 2 meseca roblje in na 3700 din denarne kazni, oziroma še na 60 dni zaporu. V kazen se mu vračuna preiskovalni zapor od 1. oktobra 1937 do 15. aprila 1938. Peter Gregorić je obsojen na 10 mesecev strogega zaporu. Bogdan Pušić na dve leti in 5 mesecev ro-

podleгла vplivom dolgih linij orientalske melodičke. »Njegova »Salambor« kaže »mnoge občudovanja vredne strani po kvaliteti in po glasbeni tehniki.« V vokalni obdelavi se je avtor držal recitativa. Neenaka zasledba vlog v sofijski prizoritvi pa ni mogla pokazati vseh značilnosti in lepote nove bolgarske opere eksotičnega tipa.

Mörke — slovensko ime. Urednik kult. pregleda je 30. V. poročal o nemškem glasbeniku H. Wolfu, rojenem na slovenskih tleh. Ta skladatelj je med dr. uglasbil nekaj pesmi Ed. Mörkeja, za Goethejeve pač najgloblje nemške lirike, znanega zlasti po noveli »Mozartovo potovanje v Prago«. Kdo bi si mislil, da navi Württemberg Mörke priimek, napravljen po slovenskem korenu! Iz tega korena najdes v Pietersniku besede: nora (jama), noriti (potopiti), ponirek ali pondirek, pondiret, ponor (ponikava), ponornica (ponikvenica) itd. V sh. je glagol doživel premik (predevek, predstavitev ali metatezo dveh glasov): roniti (potapljati, točiti), ronac, ronilac, ronilo itd. Pri Slovenceh ta koren nekako hira, ker ima neprijetnega tekmeča: nor, norec, noret (blazneti). Vendar L. Pintar v LZ 1910 izvaja koroški kraj Ronach in dunajski priimek Ronacher iz pojma: od plazov ali viharja »poronjeno« dreve. — Kluge EW pozná nem. Norz ali Nörz (mala vidra), posneto po slovenskem debzu, ukrajini, norčja. — Finski strokovnjak Suolahti (die deutschen Vogelnamen) pa navaja narečne nemške nazive: Norke, Mörke, Mörke za nekega ptica potapnika. — Slovani, strastni ptičarji, ki so prodajali krilate ujetnike sosedom Nemcem, so hkrati zatrosili med nje neko število svojih nazivov za kljunate pevice: Stieglitz (ščegljec, lišček), Krinitz (Kryzvonos), Wonitz, Schwunitz, Gilitz, Renitz (remec), Nikawitz (nikavec — gorski ščinkavec), Kibitz, Gieritz, Gilitz, Emmeritz, Klesitz. Nekateri teh in morda še katerih nazivov so Nemci svoje dni sami skovali po vzorcu slovenskih izposojenk.

A. D.

PREMIERA PREKRASNEGA FRANCOŠKEGA FILMA

poln najgobje vsebine in moralnih očitkov tistim, ki izkoriščajo bedo svojega bližnjega in slabost mladih deklet....

V TEM FILMU VAS BO ZADIVILA S SVOJO LEPOTO

mlada francoska umetnica **GABY SILVIA**

KINO UNION — tel. 22-21

SAMO SE DANES ob 16. in 21. uri najlepší

Kino Matica, tel. 21-24 glasbeni film

V filmu se izvajajo njegova IV., V. in VI. simfonija, opera »Evgen Onjegin«.

Zarah Leander, Hans Stüwe. — Predstava ob 19. uri radi produkcije odpade.

ČAJKOVSKI

Moj mož je zapeljivec

(V MREŽAH GANGSTERJEV)

V glavni vlogi: Melvyn Douglas in Florence Rice. — Filmski problem, ki ga želi poznati vsaka žena! — Danes ob 16., 19. in 21. uri.

Močno dramatično filmsko delo o zločinah in njihovih žrtvah poživileno s sijajnim humorjem in spretnimi triki.

KINO SLOGA — tel. 27-30.

bije, Oskar Sauer na na leto dni in 4 mesece roblje. Vsi tudi izgube častne pravice za nekaj let. Obsojenci se bodo pritožili, prav tako se državni tožilec ni zadovoljil z obsodo.

* Vojake so se igrali. V slovenjegraško bolnišnico so te dni pripeljali 11letnega posestnikovega sina Merkača Ivana iz Sel pri Slovenjem Gradcu, ki ga je obstrlel njegov šletni tovariš Luter Engelbert. Tamkajšnji otroci so se že dalje časa igrali vojake in predstavljali sovražna tabora na zapadu. Doselej nobena stran ni uporabljala strelnega orožja. V ponedeljek dopoldne so šli otroci iz Sel kakor po navadi v šolo. Malo iznad spodnjega Dularja v Selah je čakal nadobudni šletni sovražni vojak Engelbert na sovražnika in zadel s samokresom svojega nekaj let starejšega šolskega tovariša in sosedu. Vprašanje je, kje je šletni fantič našel strelnorožje in kje se je naučil z njim ravhati. Ta primer naj bo svarilo staršem, naj stalno pazijo na svoje otroke in jim večkrat pregledajo šolske torbice.

* Bolne noge — največja muča. Lahkotno se dandanes rešite tega trpljenja. Kupite čim prej dobro in pristno sol Sv. Roka za noge in namakajte svoje noge v taki kopeli kakih 10 minut — pa boste videli, kakšno olajšanje bo nastopilo. Prav pravočudo! Sol Sv. Roka, raztopljena v vodi reši vaše noge oteklin in pekočin in otekle zglobove, osvobodí vas kurjih oči in trde kože ker postane slednja mehka kakor presno maslo in se da jo vse trdote z roko odstraniti. Kupite še danes zdravček prave soli Sv. Roka — zelo boste z njo zadovoljni.

Iz Ljubljane

u— Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani je nameraval slavno odprti spomenik na Vičev dan. Zaradi stavke gradbenih delavcev in drugih okoliščin je odbor odložil svečano odprtje na nedoločen čas.

u— Cirilmetodarji, na Kočevsko! V nedeljo 9. t. m. priredi Putnik propagandni izlet na Kočevsko in sicer v Kočevje. Kočevsko Reko in Borovec. Ker breliva v tem predelu naše banovine zaveden slovenski rod, naj bi se člani CMD poslužili ugodne prilike ter pohiteli v Kočevsko Svico, kakor imenuje ta predel zaradi naravnih krasot Vodstvo Družbe priporoča ljubljanskim članom, da se tega izleta udeležijo. Prijave na sprejema Putnik.

u— Odgovorno učiteljsko zborovanje. Zborovanje sreskega učiteljskega društva v Litiji, sklicano za soboto ob pol 9. v kolodvorski restavraciji, je odloženo za nedoločen čas.

u— Prvi vlak, ki vozi na Gorenjsko z znižano nedeljsko povratno vozovnico, odhaja iz Ljubljane v soboto že ob 11.50 ter ima direktne zveze z Ratečami-Planico ter z Bistrico-Bohinjskim jezerom.

u— Sprejemni izpiti za I. razred na prvi drž. realni gimnaziji v Ljubljani (Vegova 4) bodo 24. t. m. od 8. dalje. Prošnje za sprejemni izpit (formular pri hišniku), kolkovane z drž. kolki za 10 din, bo sprejemalo ravateljstvo 20., 21. in 22. t. m. dopoldne. Prošnji je treba priložiti rojstni list in izpričevalo o dovršenih osnovni šoli (ne knjižice). Rojstni listi v tujem jeziku (razen v latinščini) morajo biti opremljeni s sodno overjenim prevodom. Priloge morajo imeti vsaj drž. kolek za 4 din (tudi, če je bilo izpričevalo zaradi uboštva izdano brez takse).

RAZSTAVA PREPROG

Banovinska tkačnica preprog iz Sarajeva razstavlja svoje preproge in perzjanje v Ljubljani v dvorani hotela »Slo«. Desni glavni vhod. Razstava je odprta celi dan od 5. VI. do 10. VI. 1940. Prevzamemo naročila na dolgoročna odplačila. — Vhod prost.

u— Sprejem v I. razred deške in dekliške vladice v Ljubljani. Nekateri starši so že prijavili svoje otroke v I. razred deške in dekliške vladice v Ljubljani. Starši, ki želijo, da bi njihovi otroci obiskovali I. razred vladice, naj se zgledajo v pisarni državnega učiteljskega zborstva 8. t. m. dopoldne ali pa v ponedeljek 10. t. m. od 8. do 9. ure. S seboj naj prinesejo otrokov krstni list. Zadošča tudi družinska knjižica. V I. razred bodo sprejeti dečki in deklice rojeni l. 1933, dečki in deklice, rojeni l. 1934 pa le tedaj, če bodo do 31. avgusta letos dopolnili šest let in so duševno in telesno dobro razviti, kar bo ugotovljeno pri zdravniškem pregledu. Za vse dečke in deklice, ki želijo stopiti v I. razred vladice, bo zdravniški pregled na državni šolski polikliniki, Aškerčeva ulica (nasproti srednji tehnični šoli), in sicer za dečke v ponedeljek 10. t. m. od 9. do 12., za deklice pa v terek 11. t. m. od 9. do 12.

u— Produkcije šole Mete Vidmarjeve. V ponedeljek 10. t. m. bo v operi produkcija pesne naše odlične pesne umetnice in pedagoginje ge. Mete Vidmarjeve.

u— Tretja javna produkcija šole Glasbene Matice, ki bo drevi ob 18.15 v veliki Filharmonični dvorani, bo poslednja v letošnjem šolskem letu. Na tej produkciji bodo nastopili izključno le gojenci oddelka za klavir in oddelka za violino. Klavirski gojenci posejajo šolo gđ. Bradarice, gđ. Logarjeve, ge. Osterčeve in g. Šonca. Vsi nastopajoči iz violinskega oddelka pa so gojenci g. Staniča. Nastopili bodo go-

jenci iz 1. do 5. razreda Matične šole. Nastančni spored se dobi v knjižarni Glasbene Matice in pred začetkom produkcije v veži pred Filharmonično dvorano. Opozarjamo na točni začetek ob četrti na 19. (—)

u— Ljubitelje komorne glasbe opozarjamo na komorno produkcijo Glasbene akademije 10. junija ob 19.15 uri v veliki Filharmonični dvorani. Na sporedu so slavna komorna dela Corellija, Tartinija, Brahmsa in Dvořaka, ki jih bodo izvajali slušatelji Burger, Gregorc, Logerjeva, Bradarica, Zalokar in Zimmond. Ves spored je nastudiral z izvajalci prof. Jan Slais, vodja oddelka komorne glasbe. Vstopnina proti sporedu. (—)

u— Nekaj besed k otvoritvi vrta restavracije »Zvezdec«. Za soboto 1. t. m. je bil določen večer oficijelne otvoritve. Kljub vsemu prizadevanju in pripravljanju za najboljše razpoloženje je muhasta vreme pokvarilo na mah vso dobro voljo pripravljajočih ter se je moral ves napovedani spored odgoditi, čeprav se je kljub hladnemu večeru odzvalo precej ljubiteljev tega krasnega vrta, kakršnih je drugod malo, v Jugoslaviji še celo. Napovedani spored se je nato vršil v nedeljo. Kljub hladnemu večeru je bil vrt še dosti dobro obiskan. Kot prva točka večera je bil komični nastop, ki sta ga izvajala dva naša domača komika. Izvedba je bila zelo dobra, za kar so ju gostje tudi nagradili s ploskanjem. Pomankljivost pri takih izvajanjih je edino v tem, da oddaljeni gostje na razsežnem vrtu niso prav dobro razumeli vsega. Videlo se je, da zahteva vrt pri takih izvajanjih napeljav ojačevalca, za kar se je sedanj lastnik tudi trudil, da bi ga dobil. Za poslednjo točko je bilo nekaj zelo posrečenih čarovniških trikov, ki so prav dobro uspeli. Med izvajanjem je poizvil razpoloženje šaljivce z uspešnimi dvopiči, tako da so bili gostje kljub hladnemu večeru zelo zadovoljni. Seveda je tudi za godbo potreben ojačevalec, v ostalem pa je godbi potrebno še nekaj skupnih vaj, potem bo vse v redu. Želimo še več takih zabavnih večerov, samo tehnično še bolj pripravljenih, za kar se bo sedanj lastnik gotovo potrudil. — Gost.

u— Društvo Posavčanov iz brežiškega okraja priredi družabni izlet na Lisco v nedeljo 9. junija. Prijave in informacije v Karmičnikovi trgovini v Nebotičniku. Prijatelji Posavčanov dobro došli! (—)

u— Opozarjamo na cerkveni koncert Ljubljanskega Zvona, ki bo v ponedeljek 10. t. m. ob 21. v frančiškanski cerkvi. Spored cerkvene glasbe bodo izvajali prof. Pavel Rančigaj, (orgle), solisti Draga Stajner in Dragica Pelan ter mešani zbor Ljubljanskega Zvona pod vodstvom Doreta Matula. Začetek točno ob 21. Vstopnice dobite v knjižarni Glasbene Matice.

u— V nedeljo s Putnikom v Kočevsko Svico! Prijave do sobote popoldne. (—)

u— Društvo Dečji in materinski dom kraljice Marije v Ljubljani bo imelo svoj redni letni občni zbor v sredo 26. junija ob 18. uri v Ljubljani, Lipičeva ulica šte. 6 z običajnim dnevnim redom. (—)

u— O vkuhanjuv zgodnjega sadja in o shrankih povrtnine bo danes ob 20. predavala ga. Velikonja v salonu restavracije »Sestice«. Tyrševa 6. To važno predavanje je vsakomur prosto dostopno. Priredi ga vrtnarski odesk podružnice SVD Ljubljana. Ta večer je istotam redni mesečni sestanek ljubiteljev cvetov.

u— Pod vlpi je šla profesorica glasbe gospa Marija N., rojena 1883. nekje na Češkem, pristojna pa po možu na Dunaj. Bila je od njega ločena. Imela je že potne listine, da bi zapustila Ljubljano, vendar se je rajši odločila za prostovoljno smrt. Na prelazu na Erjavčevi cesti se je včeraj jutraj ob 6.10 vrgla pred lokomotivo osebnega vlaka, ki jo je vlekel nekaj metrov s seboj, nato pa razmesarjeno odbila. Po komisijskem og

Iz Celja

— Sokolski jubilejni znaki. Sokolsko društvo Celje-matica bo ob nedeljah v mescu juniju po sestrskih članicah in naraščajočih razpečevalo kovinske zlatne znake. Društvo vabi celjsko občinstvo, da kupi znak in ga vidno nosi vse do jubilejnih dni 29. in 30. junija, da ne bodo ponovno nadlegovani oni, ki so znak že kupili. Vsakemu bo dobro znano, da je imelo društvo s pripravi za pokrajinski zlet ogromne stroške in je primorano, da išče za veliko izgubo vsaj delno kritje. Zato naj bi ne bilo nikogar, ki bi odklonil nakup znaka, ki stane 5 din, saj bo imel lep spomin na jubilej Celjskega Sokola. Kdor ne bi hotel ali mogel kupiti znaka, naj kupi zletno razglednico za 2 din. Vsakdo se naj zaveda, da bo z odkupom znaka koristil dobri stvari.

— Učiteljskega zborovanja okrajnega društva JUU v Celju dne 8. t. m. ne bo. — Drugi šolski nastop gojencev Glasbene Matice se bo pričel drevi ob 19. v Mestnem gledališču. Posvečen je mladinskim zborovskemu petju, nastopili pa bodo tudi posamezni gojenci violinske in klavirske šole. Vstop je prost, vsakdo pa si mora nabaviti spored.

— Razstava rib na celjski realni gimnaziji je odprta od večera in do traja do vstete nedelje 9. t. m. Priporočamo obisk te zanimive razstave.

— Društvo »Mali gospodar« priredi v nedeljo ob 9. na vrtu Mestnega zavetišča v Medlogu predavanje o sajenju in gojenju povrtnih zelenjav in njeni rentabilnosti. Predavaj na mestni kmetijski referent g. Martin Cimerman. Vabljeni so vsi člani in vsi ostali, ki se za to zanimajo. — V nedeljo 7. julija priredi društvo avtobusni izlet iz Celja na Dobro, kjer si bodo udeleženci ogledali vzrejišče angorskih kuncev društvenega člana g. Avgusta Veingerla in posetili tudi zdravilišče.

— Bonbončkov dan priredi ženska podružnica CMD v Celju v soboto 8. t. m. Ne odklanjajte nabiralke in darujte po svojih močeh!

— Prostovoljni bolničarjem in samaritanom! Sreski odbor društva Rdečega križa vabi vse one gospode, ki so od leta 1933 do 1. marca 1940 opravili pri Rdečem križu izpit za protovoljne bolničarje ali samarijane, da se javijo do 13. t. m. ob delavnikih od 7.30 do 13.30 pri mestnem fizikatu zaradi izpolnitve spisov.

— Ne preja na železniščem prelazu. Ko se je predlani 20letni trgovski pomočnik Ernest Kovše iz Skomarja pri Zrečah v sredo okrog 13. z motornim kolesom iz mesta proti Gaberju in privozil do železniškega prelaza na Mariborski cesti, je začel železniški čuvaj ravno spuščati zapornice, ker se je bližal vlak. Kovše je hotel v zadnjem hipu zdrkniti s svojim vozilom pod zapornicami čez železniški prelaz, bilo na je prepozno. Zapornica je padla nani in Kovše je prevrnil z motornim kolesom vred. Dobil je hude poškodbe na glavi in desni roki. Oddali so ga v bolnišnico.

Iz Maribora

— Ljubljanski akademiki v Mariboru. Tukajšnje zanimivosti, med drugim muzej v gradu, preurejeno stolnico, Kalvarijo in stari Maribor ob Pristanu, so si ogledali v spremstvu prof. Baša ljubljanski akademiki, slušatelji umetnostno zgodovinskega, arheološkega in zgodovinskega seminarja pod vodstvom prof. dr. M. Kosa, prof. dr. Sarie, prof. dr. Steleta in docenta dr. Zwitnerja. Prejšnja dneva pa so bili na Ptujski gori, v Črenjencu in v Ptuj.

Zrebanje efektne loterije mariborskih poštarjev se vrši dne 9. junija t. l. na verandi Sokolskega doma ob 3. uri pop. Dobitki so razstavljeni v izloženem oknu trdnice Novak v Jurčičevi ulici.

— Trnuličica. Poročilo o lepo uspeli prireditvi krožka žen zadrugek v Narodnem gledališču dodajemo, da so zelo ljubko deklarirale pred predstavo Trnuličice Tanja Stupanova, Manica Spendlova in Darja Ostrovska. Vse tri so pokazale smisel za priskočeno deklariranje in sigurno podajanje, prav tako mali Branko A vsenak v vlogi kuharskega vajenčka. Poleg igralcev ter igral, ki so uspešno in poživljeno sodelovali, je treba omeniti plemenito prizadevanje krožka žen zadrugek, zlasti marljivo narodno delavko in nesebično organizatorico go. Vero Založnikovo, ki je posvetila vse svoje odlične sposobnosti temeljitim pripravam, ki so zagotovile prireditvi popoln uspeh.

— Razvoj slovenske umetne pesmi. O tem bo predaval drevi v Narodnem domu prof. Vasilij Mirk. Po predavanju je večer slovenske umetne pesmi. Nastopi operni pevec Angel Jarc. Pri klavirju ga. Vrabčeva.

— Zaključni predstavi v letošnji gledališki sezoni. Jutri v soboto zadnjič »Ples v maskah«. V nedeljo zvečer ob znižanih cenah »Gejša«. Gostovanje J. Povheta. Zadnja predstava v sezoni. — Gledališki abonenti ter imetelji blokov so dobili vseh 22 obljubljenih predstav. One, ki so s plačilom abonmaja še v zaostanku, gledališka uprava vlijudno naproša, da čim prej poravnajo svoje obveznosti, ker mora tudi gledališče ob zaključku sezone poravnati svoje račune.

— »Pobreskega prezidenta« je pospremlila velika množica ljudi na njegovi poslednji poti. Iz mrtvašnice na pobreskem pokopališču se je razvil velik mrtvaški sprevod VI. pogrebne razreda. Pokopali so »pobreskega prezidenta« Ludvika Hantiča v materinem grobu na magdalenskem pokopališču. Med številnimi pogrebci so bili predvsem Pobresčani, pa tudi Mariborčani. Pobreski pevci so zapeli poslednjemu mariborskemu originalu, ki je umrl brez naslednika, žalostinko »Vigred« v zadnje slovo. V normalnih prilikah bi bil pogreb »pobreskega prezidenta« prava senzacija. Njegova sveža gomila je posuta s številnimi venci in šopki.

— Akademija Sokolske župe Maribor v soboto 8. junija v Sokolskem domu prične ob pol 21. uri. Mariborčani, pokažite s svojim posemom, da cenite napore, ki so jih vložila sokolska društva v to zletno prireditev.

— CMD je priskočila na pomoč po toči prizadetim obmejnim krajem. Poročali smo že o ogromni škodi, ki jo je naredila toča v Slovenskih gorah. Najbolj je prizadet kraj Gradišče pri Mariji Snežni, kjer so polja, sadonosniki in vinogradi popolnoma uničeni. Krajina je rjava ko spomlad, ko sneg skopni in ni opaziti še nobenega zelenja. Krone sadnih dreves so zbite. Na pobudo ge. Ašičeve in ge. Lipol-

dove je naša Družba sv. Cirila in Metoda prva, ki je priskočila tem revežem na pomoč s tem, da je nakupila za 5000 din modre galice, ki jo je ga. Ašičeva sporazumno s krajevnimi činitelji ob sodelovanju zastopnika CMD šol nadzornika g. Ivana Tomažiča razdelila med 44 najpobrežnejših prizadetih. K nakupu je prispevala tudi Kmetijska družba v Mariboru 1000 din. Ljudje so z veliko hvaležnostjo sprejeli dar, da bodo tako obvarovali vinograde in sadonosnike, ki morajo biti takoj pokropljeni proti peronospori.

— Pri priči mrtve. V Trnčah pri Račah se je ustrelil posestniški sin Alojzij Pulko. Ustrelil se je v vrat in je bil pri priči mrtve. Vzrok samomora ni znan.

— Utopljenka v Dravi. Na desnem dravskem bregu je naplavila Drava v vi-

šini otoka pred Sv. Petrom truplo neznanе ženske, katere identiteta še ni ugotovljena. Njeno truplo so prepeljali v mrtvašnico na Pobrežju.

— Kaznenec pobegnil iz bolnišnice. 35 letni Karol Rober prestaja daljšo zaporno kazen v tukajšnjih zaporih. Zaradi bolezni so ga prepeljali v bolnišnico, od koder pa je v noči na četrtek pobegnil. Begunu so oblastva že na sledu.

Iz Murske Sobotе

— Ljutomerska jadrna letalska skupina Aerokluba razstavi 9. t. m. v Murski Soboti svoje letalske modele. Po uspehi razstavi v Ljutomeru se tu z velikim zanimanjem pričakuje ta z današnje čase važna prireditev. Aglini skupini želimo obilo uspeha!

Gospodarstvo

Kaj naj počne Amerika z zlatom?

Pred dobrim mesecem smo na tem mestu prikazali, kako se zlato od lanskega leta v vedno večjem obsegu steka zlato iz vsega sveta v Zedinjene države, kjer so monetarne zlate rezerve dosegle sredi aprila 18 in pol milijarde dolarjev, to je 1 bilijon dinarjev. Ob koncu leta 1933, to je ob koncu prvega leta po devalvaciji ameriškega dolarja, so znašale te zlate rezerve 7.4 milijarde dolarjev, do konca predlanskega leta so narasle na 14.5 milijarde dolarjev, ob koncu lanskega leta so dosegle 17.6 milijarde dolarjev, po najnovjših podatkih pa so ob koncu maja presegle 19 milijard dolarjev. Že leta 1933 je imela Amerika dobro tretjino vsega monetarnega zlata na svetu. Danes pa leži v trezorjih ameriškega zakladnega urada že preko 70% vsega monetarnega zlata. To ogromno naraščanje ameriških zlatih rezerv je dalo v zadnjem času številnim strokovnjakom znova povod za razmišljanje o tem, kaj naj počne Zedinjene države s tako ogromnimi rezervami zlata, s posebnim ozirom na okolnost, da se je svetovna produkcija zlata od leta 1929 več nego podvojila.

V normalnih časih je obstojala funkcija zlata v tem, da je služilo za izravnavo saldov v plačilnih bilancah posameznih držav in se je stekalo iz ene države v drugo. Po svetovni vojni pa se je ta tok zlata vedno bolj usmeril v Zedinjene države. V sedanjih vojni se zlato v podvojeni meri steka v Zedinjene države, ker morajo vojskujoče se države svoje nakupe vojnega materiala v Ameriki plačevati z zlatom.

Ameriški strokovnjaki se sprašujejo, koliko časa naj še traja ta tok zlata. Na to vprašanje odgovarjajo, da je z nadaljnjim dotokom zlata v Ameriko računati tako dolgo, dokler bodo Zedinjene države voljne prodajati svoje blago drugim državam proti plačilu v zlatu in dokler bodo druge države imele še kaj zlata. Že ob koncu lanskega leta je tedanji francoski finančni minister Paul Reynaud v francoski zbornici pripomnil, da se Američani vprašujejo, ali bodo Zedinjene države res na boljšem in bolj srečne, če bodo v bližnji bodočnosti nakupile v kletih in trezorjih 90% zlatih rezerv vsega sveta. Šef znanstvenega oddelka ameriških federalnih rezervnih bank Goldenweiser pa je v januarjem zvezku »Bulletin« ugotovil, da je Amerika postavljena pred dva problema: prvi je v tem, da so Zedinjene države izpostavljene nevarnosti nekontrolirane kreditne inflacije na zlati podlagi, poleg tega pa se vsiljuje vprašanje, v kakšnem obsegu je smatrati zlato, ki so ga Zedinjene države nakupile kot protidajatev za ameriški izvoz, resnično aktivno postavko, kajti bodoče vrednosti danes ni mogoče presoditi. Zastopnik ameriškega zakladnega urada Leffingwell pa pravi: Američani imajo slepo vero v ameriško carinsko tarifo, ki ščiti ameriško gospodarstvo pred uvozom zlata, ki bi bilo morda koristno; pri tem

je Amerika pohlepna po zlatu, za katerega nima prave uporabe in ga mora zakopati. Amerika popešuje izvoz s premijami, kaznuje uvoz, preprečuje dajanje posojil in kreditov inozemstvu, kar ima končno za posledico, da morajo Zedinjene države namesto koristnega blaga uvažati zlato iz zlatih rudnikov vsega sveta in iz tresorjev drugih novčanih bank.

V splošnem sodijo ameriški strokovnjaki, da prekomerne zlate rezerve, ki se nadalje kopičijo, ne predstavljajo zanesljivega bogastva zlasti zaradi tega, ker se vedno bolj množi število držav z vezanim deviznim gospodarstvom, ki lahko praktično izhajajo brez zlata. Pomen zlata kot sredstva za tesvarjenje vrednosti postaja vedno manjši. Švicarski zvezni ekspert za valutna vprašanja dr. Kellerberger je nedavno dejal: Vsiljuje se vprašanje, kaj naj počnejo z zlatom, ali ga naj razstavijo v muzeju, ali pa naj se porabi za druge bolj koristne namene v industriji in obrti.

Američani se vsega tega dobro zavedajo, zlasti pa se zavedajo odgovornosti za pravilno uporabo zlatih rezerv in naloge kot zaščitnice sistema zlate valute. Zato morajo skrbeti, da ohranijo zlato monetarni značaj. Zedinjene države so danes prisiljene kupovati vse zlato, ki se ponudi na trgu, kajti prestanek teh nakupov bi povzročil kaotične razmere na deviznem tržišču in dalekosežne motnje v ameriškem gospodarstvu ter v svetovni strukturi cen.

Ni pa izključeno, da računajo Zedinjene države z možnostjo postopne ustavitve nadaljnjih nakupov zlata, kar pa bi se dalo izvesti le istočasno z drugimi ukrepi na področju trgovske politike.

V Ameriki tudi mnogo razmišljajo o tem, kako naj se po končani vojni znebijo prevelikih rezerv zlata. Najenostavnejše sredstvo bi bilo, da bi Zedinjene države omogočile drugim državam, da svoje nakupe ameriškega blaga plačajo namesto z zlatom z izvozom svojih izdelkov in če bi Zedinjene države pričele zopet dajati posojila drugim državam, kar bi omogočilo kapital v inozemstvu. Za tako rešitev pa trenutno ni mnogo izgledov. Zato prihajajo ameriški strokovnjaki do zaključka, da je iskati rešitev tega problema le v okviru velikopotezne, ves svet obsegaajoče valutne, gospodarske in trgovske politike, ki naj postavi svetovno gospodarstvo na nove osnove. V tej zvezi ni docela absurdna nedavna pripomba podtajnika v ameriškem zunanjem uradu Berlea, ki je ob priliki nekega predavanja na univerzi v Yale dejal: »Morda se zdi danes še fantastičen predlog, po katerem naj bi Amerika del svojih ogromnih zlatih rezerv oddala po vojni za obnovo mednarodnih valut in kot pomoč posameznim državam za ponovno zgraditev in vzpostavitev normalne trgovine, in sicer ne kot posojilo, temveč kot darilo. Morda ta misel v nekaj letih ne bo več tako fantastična, kakor se zdi danes.«

Borza za bombaž v Liverpoolu zaprta

Zaradi stalnega nazadovanja cene bombaža na svetovnem trgu je uprava liverpolske borze za bombaž odredila, da se borza zapre za tri dni. Po preteku teh treh dni pa so borzo zaprli za nedoločen čas. Sedaj so samo še dve svobodni borzi za bombaž, namreč v New Yorku in v Bombayu. Borzo v Aleksandriji so že pred kratkim zaprli. Na svetovnem trgu bombaža je že v maju prišlo do občutnega nazadovanja cen, predvsem za ameriški bombaž. Paniko, ki je nastala na tem trgu, pripisujejo okolnosti, da je vedno širši krog držav, ki ne pridejo v poštev za nakup ameriškega bombaža. Strokovni listi »New York Cotton Exchange Service« navaja med drugim, da so za nakup ameriškega bombaža odpadle naslednje države: Nemčija z normalno letno potrošnjo 1.600.000 bal, Poljska s potrošnjo 300.000 bal, Nizozemska s potrošnjo 366.000 bal, Japonska z letno s potrošnjo 1.200.000 bal (japonska vlada je izdala prepoved izdelovanja bombažnih tkanin) in Kitajska s potrošnjo 500.000 bal. K temu je še pristih Belgijo. Ameriški strokovnjaki pa računajo tudi z izpadkom onih količin bombaža, ki jih je doslej trošila tekstilna industrija v Severni Franciji, zlasti v tekstilnem centru okrog Lillea. Nadalje opozarjajo, da je treba upoštevati tudi manjšo potrošnjo drugih evropskih držav, ki se zaradi blokadnih ukrepov ne morejo več v prejšnjem obsegu oskrbovati z ameriškim bombažem in okolnostjo, da bo v ostalih evropskih državah zaradi posledic totalne vojne nazadovala potrošnja bombaža. Temu nasproti postavljajo velike količine rezerv iz lanske letine, ki so vskladiščene s finančno pomočjo ameriške vlade. Letošnja letina bombaža v Ameriki pa obeta rekordni donos.

Gospodarske vesti

— Pred izdajo novega deviznega pravilnika. Že od lanskega leta pripravljala devizni odbor pri Narodni banki nov devizni pravilnik, odnosno obsežno revizijo predpisov sedaj veljavnega deviznega pravilnika. Po najnovjših informacijah iz Beograda je predlog novega deviznega pravilnika že izgotovljen. V novem pravilniku so urejena vsa sporna vprašanja sedanjega pravilnika. Predlog novega pravilnika je že predložen finančnemu ministru in je pričakovati, da bo v kratkem uveljavljen.

— Prijave blaga v inozemskih javnih skladiščih. Narodna banka poziva naše uvoznike, ki nimajo odobrenja za uvoz, pa jim blago, pripravljeno za uvoz, leži v inozemskih javnih skladiščih, pristaniških in tranzitnih skladiščih, v morskih lukah ali na ladjah, da takoj predložijo odboru za uvoz pri Narodni banki konkretne prošnje za uvoz tega blaga. Te prošnje je treba predložiti na običajnih formulirjih, ki se dobe pri vseh podružnicah Narodne banke. Poleg podatkov, navedenih v samem formulirju, je treba še naznačiti, kje je dotično blago in od kod leži na dotičnem mestu z ustreznimi dokazi.

— Lansko poslovanje našega patentnega urada. Uprava za zaščito industrijske svojine objavlja zanimive številke o svojem poslovanju v lanskem letu in v prejšnjih letih. V teku preteklega leta je bilo v upravi prijavljenih 1573 izumov (prejšnje leto 1646), med katerimi je bilo 479 prijav ali 30.3% iz Jugoslavije; odobrenih pa je bilo 1111 patentov (prejšnje leto 811). Od pričetka poslovanja uprave za zaščito industrijske svojine (od leta 1921) do konca lanskega leta je bilo vloženih 24.520 prijav, izdanih pa je bilo 15.796 patentov, kar predstavlja 64.4% prijav. Od izdanih patentov je bilo ob koncu lanskega leta v veljavi le še 4713. Ostali patenti so prenehali veljati deloma zaradi poteka roka, zaradi odpovedi, uničenja ali zaradi neplačila letne takse. Od skupnega števila od leta 1921 izdanih patentov, ki so razdeljeni na 89 skupin, odpade na elektrotehniko 1499 patentov, na kemične postopke 1037 patentov, na strelno rožje 816 patentov, na gospodinske priprave 401 patent, na razne vrste motorjev 331 patentov itd. — Od skupnega števila v lanskem letu registriranih 245 žigov (varstvenih znakov) odpade 245 na jugoslovenske žige in 65 na inozemske.

— Licitacije. Dne 10. junija bo pri dravski divizijski oblasti v Ljubljani licitacija za generalno popravilo objekta vojne bolnice v Mariboru. Dne 8. junija bo pri dravski divizijski oblasti v Ljubljani licitacija za dograditev konjušnice vojašnici kr. Petra I v Mariboru. Dne 11. junija bo pri Centralni direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo bagra za rudnik Ugljevit. Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 10. junija ponudbe za dobavo okroglega jekla ter zapiralnih obrobovk za parne kotle, svedrov, pil, železnega cementa, gumijastih plošč ter električnega materiala.

Borze

6. junija

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirirski čeki nespremenjeno 14.70 — 14.90. Grški boni so se nadalje okrepili in so se danes trgovali v Ljubljani po 32, v Zagrebu pa po 33. Tečaji na svobodnem trgu se nadalje ravno po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda pri nespremenjeni tendenci notirala 391 — 395. Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov.

DEVIZE

Ljubljana. Oficielni tečaj: London 140.79 — 143.99, Pariz 79.48 — 81.78, New York 44.25 — 44.85, Curh 99.92 — 100.92. Tečaj na svobodnem trgu: London 174.19 — 177.39, Pariz 98.40 — 100.70, New York 54.80 — 55.20, Curh 122.7 — 123.7. Curh. Beograd 10, Pariz 8.0750, London 14.25, New York 44.6, Milan 22.50, Madrid 45, Berlin 178.25, Stockholm 106.25, Sofija 4.00, Varšava 90, Budimpešta 79, Atene 3.00, Carigrad 3.00, Bukarešta 2.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote. Vojna škoda 391 — 395, 4% agrarne 50 bl, 4% severne agrarne 50.50 — 51.50, 6% begiške 62 bl, 6% dalm. agrarne 55.50 den., 7% invest. 86 bl, 7% Seligman 93 bl, 7% Blair 84.50 bl, 8% Blair 94.50 bl; delnice: PAB 176 bl, Trboveljska 247 den., Gutman 56 den., Sečera Osiček 215 den. Osička ljevaonica 160 den., Oceania 600 den., Jadranska 400 den.

Beograd. Zaradi pravoslavne praznika borza danes ni poslovala.

Blagovna tržišča

ZITO

Chicago. 6. junija. Začetni tečaj: pšenica: za julij 79.625, za sept. 80, za dec. 81; korusa: za julij 62.50, za sept. 61.50, za dec. 60.125.

Winnipeg. 6. junija. Začetni tečaj: pšenica: za julij 74.25, za sept. 76.75.

Iz Zagorja

— »Loški glas« napreduje. V zagorskem rudarskem revirju že drugo desetletje deluje delavno pevsko društvo »Loški glas«, ki se je v nedeljo spet pokazalo naši javnosti. Pri malokaterem pevskem društvu so člani tako vztrajni, da bi aktivno

Za stare in mlade

je vedno najvažnejše vprašanje: ohranitev zdravja. Zdravje, volja do življenja in delo so temelj vsake sreče. Največ doprinese k zdravju oni, ki pazi na urejen način življenja in na pravilno prebavo.

Pijte za predžitek in malico skodelico

OVOMALTINE

S to krepilno hrano povečate svojo življenjsko silo, delovno sposobnost in telesno odpornost.

Z rednim uživanjem Ovomaltine boste lažje obvladali dnevni posel in prenašali dnevne skrbi.

Topla ali mrzla Ovomaltine odlično prija.

Dobiva se povsod.

CENE NESPREMENJENE!

sodelovali od ustanovitve dolgo vrsto let in redno posekali vse pevske vaje. V današnjih razmerah ko ljudje nimajo smisla za prostovoljno delo, so pevci tega društva vredni vse pohvale, ker neomajno vztrajajo pri svojem stremelju, ki ga podžiga vse liko veselje naših rudarjev do lepe narodne in umetne pesni. Oni se zavedajo, da se s pesmijo da nadomestiti marsikateri užitek, ki si ga mnogi ne morejo misliti brez vina. Nedeljski koncert na Lokah je po zaslugi marljivega pevovodja g. Korosca uspel nad vse pričakovanje. Poleg moškega zbora, ki je dinamično dovršeno izvajal svoj spored, je sodeloval tudi ženski zbor, ki je podajal pesmitve tako občutno in dovršeno, da so bili poslušalci naravnost iznenadeni. Podajanje je bilo v vseh potankostih tako precizno in barvitost glasov tako prikupna, da smemo reči, da je to najboljši ženski zbor čaleč okoli. Posebnih aplavzov so bile deležne narodne pesmi, ki jih je za moški in ženski zbor sharoniziral društveni pevovodja g. Korosca. Z veseljem ugotavljamo, da je moški in ženski zbor po zaslugi g. Korosca na najboljši poti do večjega razmaha in slovesa. Želimo, da bi se oba zbora večkrat predstavila naši javnosti, ki je bila tokrat deležna izredno lepega užitka. Ona čuti potrebo po naši lepi pesmi, ki poživlja duha in v teh nemirnih časih.

R A D I O

Petek, 7. junija

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav. — 7.05: Napovedi in poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 11: Solška ura (školjka Loka Jandanes). — 12: Po slovenski zemlji (plošče). — 12.30: Poročila in objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opozdanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 14.10: Todeniski pregled Tujokoprometne zveze. — 18: Ženska ura (predavanje »Skrb za naš naraščanje«). — 18.20: Plošče. — 18.40: Francosčina. — 19: Napovedi in poročila. — 19.20: Nacionalna ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Deset minut za pianince. — 20: Rossinijeva komorna glasba za pihala. — 20.45: Koncert radijskega orkestra. — 22: Napovedi in poročila. — 22.15: Plošče.

Beograd 17.45: Narodne pesmi. — 18.20: Plesna glasba (plošče). — 19.40: Narodne pesmi. — 20.10: Simfonični koncert velikega radijskega orkestra. — 22: Sodobna glasba (plošče). — Zagreb 13.10: Moderni plesi (plošče). — 17.15: Koncert radijskega kvarteta. — 20.30: Koncertni večer. — 22.25: Plesna glasba. — Sofija 12.30: Odlomki iz opere. — 13: Simfonična glasba s plošč. — 18: Plesna glasba. — 18.15: Narodna glasba. — 19: Sonate za violončelo in klavir. — 19.50: Prenos opere iz sofijskega narodnega gledališča. — Praga 19.10: Glasba iz filmov. — 22: Orgelski koncert. — 23.00: Plesna glasba. — 23.30: Salonski kvintet. — Paris 20.20: Pisan zabavni spored. — 21: Lahka glasba in petje. — 22.20: Plošče. — Rim 17.15: Plesna glasba. — 21: Se nekaj okroglih za ples. — 22.10: Koncert na violončelu. — 23.15: Plesna glasba. — Berlin 20: Orkestrska glasba. — 21.15: Plošče. — 21.30: Lahka glasba. — 22: Zabavni koncert. — 23: Glasba od tu in tam.

Meščani iz Calaisa

„Hoteli smo umreti za Calais, da bi postal nesmrten!“

Rodinov kip »Meščani iz Calaisa«

Na trgu v Calaisu, mestu, ki je imelo ponovno ulogo v sedanji vojni, stoji spomenik, ki se vtisne vsakemu obiskovalcu neizbrisno v spomin. To je spomenik, ki ga je Auguste Rodin posvetil šestorici požrtvovalnih calaiskih meščanov, menda najpretnesljivejši spomenik, kar jih je kdaj ustvarila človeška roka.

Marsikateri usodni dogodki so že šli preko tega mesta, ki je bilo že v angleških, francoskih in španskih rokah, danes pa ga imajo Nemci v oblasti. Pred njegovimi zidovi se je 1588. bila velika pomorska bitka med angleži in španci, ki se je končala s porazom slovitih »nepremagljivih armad«. L. 1639. so nedaleč od tu zmagači Holandi nad španskimi »srebrnim brodovjem«. Med vojno angleškega kralja Edvarda III. l. 1347. proti Francozom, so Angleži zasedli tudi Calais, in sicer po dolgem obleganju. Legenda pravi, da je calaisko meščanstvo priseglo, da bo toliko časa držalo mesto, dokler ne pride francoski kralj Henrik na pomoč. Kralj pa ni prišel in v mestu je nastal glad. V najhušji sili je mestni poveljnik sklical ljudstvo in mu sporočil slabo vest, da ni v zalogi niti kosčka kruha več. Zborovanje je bilo zelo burno. Večina ljudstva je bila za vlado in pogajanja z Angleži. Svobodoljubna mladina je sicer bila za to, da bi tvegali predor skozi angleške vrste, in uspelo ji je, da je meščanstvo navdušila za to misel. Toda v tem trenutku je prispela vest, da so Angleži vojsko kralja Henrika potokli in jo pogladi v beg. Vse je bilo videti izgubljeno, nadaljnji odpor bi bil nesmiseln. Poveljniku so sporočili pogoje kralja Edvarda. Ta se je obvezal, da bo meščanom pustil življenja in da jim bo dovolil svoboden od-

hod, toda pod pogojem, da se mu brez-pogojno preda šest najbogatejših in naj-vplivnejših meščanov. Gologlavi, oblečeni v samo srajco in z vrvoj okrog vratu naj mu prinesejo ključne trdnjav in mestnih vrat.

Kateri bodo ti mošje? Kdo se bo žrtvoval? Za trenutek je vladal med množico groben mol. Potem so šli skozi množico prvi mošje, ki so bili pripravljeni, da rešijo ljudstvo s svojimi življenji. Zgodovina nam je ohranila imena: Jakob Wissant, Evstahij od Svetega Petra, Ivan Aire. Ljudstvo je bilo sram. Spet sta pristopila dva moža. Kako sta se imenovala, ne ve povedati niti legenda. Poroča pa, da sta dejala: »Zadja sva svojega rodu.« Manjkal je samo eden. Ali se bo ponudil? Ali bo ljudstvo propadlo zavoljo tega edinega, ki ga ne bo? Tedaj se je javil mladi Peter Wissant, tisti, ki je bil predlagal predor skozi angleške vrste. S počasnimi koraki se je šestorica mož odpravila do angleškega taborišča. Ljudstvo je bilo tako presunjeno, da se ni oglasilo niti z besedico bolečine.

Edvard je hotel šestorico izročiti krvnikom, toda njegova žena Filipina je prosila za njih življenja. Edvard jim je življenje daroval. Tedaj je zakričal Jakob Wissant: »Hoteli smo umreti za Calais, da bi Calais postal nesmrten. Sedaj ne bomo umrli in Calais bo propadel!« Kraljica je krvnike pozvala nazaj. Mladi Peter Wissant je izrekel en sam stavek: »Kraljica, vračam mi vero v dobro!«

Tako so umrli calaiski meščani, ki so se bili sami žrtvovali. Njihovi someščani so pa po trdih bojih dobili svojo svobodo nazaj.

Bombni napad na Pariz

Prebivalstvo se je pokorilo znakom za alarm

Italijanski listi poročajo nekatere podrobnosti o napadu nemških bombnikov na Pariz. Bilo je v ponedeljek v popoldanskih urah, ko so se oglasili svarilni glasovi siren. Ulice so se namah izpraznile, ljudje so se poskrili v zaklonišča. Nekaj minut zatem je bilo že slišati brnenje motorjev. Protiletalsko topništvo je stopilo v akcijo. Začelo se je bombardiranje, ki je trajalo približno eno uro. Parižani so govorili: »Zdaj pa je vojna že dosegla naše mestce.«

Kakor so listi zabeležili, je udarila neka bomba v poslopje, kjer se je nahajal ameriški poslanik Bullitt s francoskim ministrom za zrakoplovstvo in kosilu. Bomba je predrila streho poslopja in je padla na tla v obednici, ne da bi eksplodirala. Vsi navzoči so ostali nepoškodovani.

Ob tistem času v Parizu mudeči se angleški minister za propagando Duff Cooper je tudi doživel nepričakovani ognjeni krst. Hotel se je pravkar vsteti za mizo z nekim uradnikom iz ministrstva, ko je bil dan signal za alarm. Umaknil se je v klet.

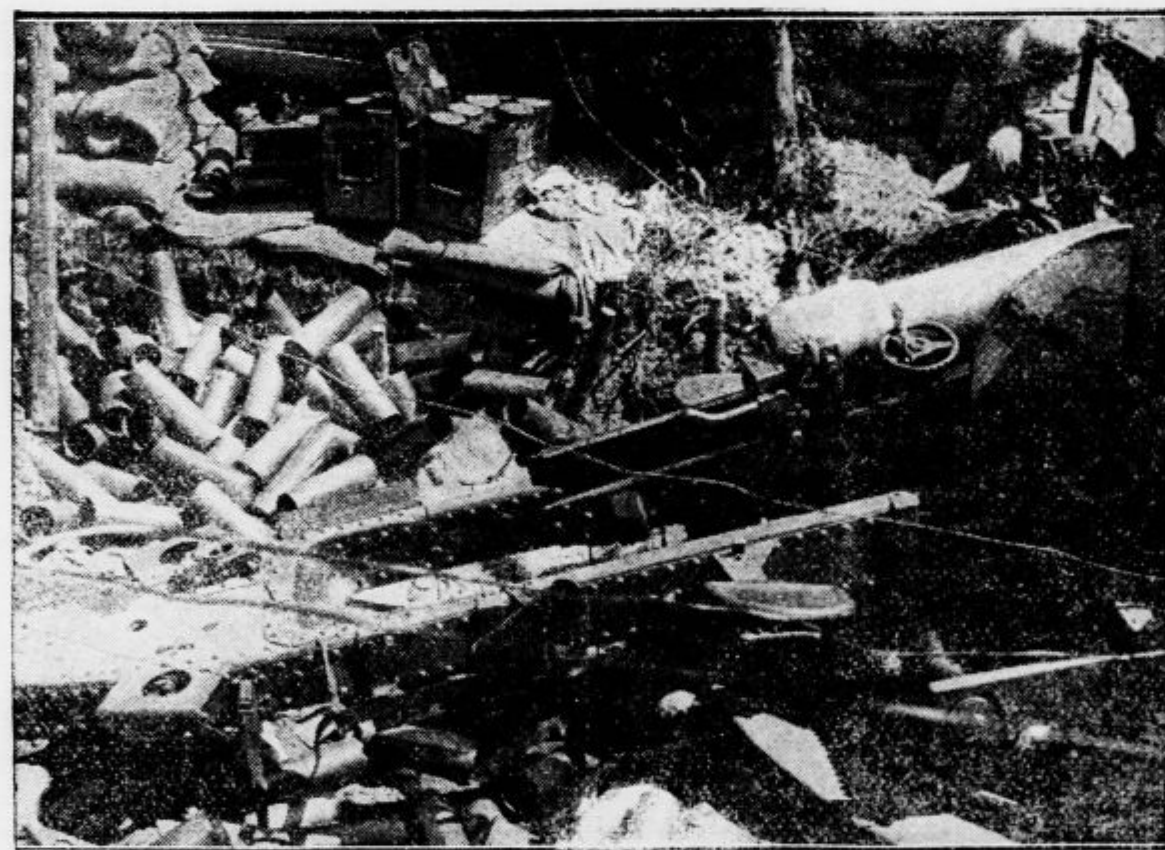
Nemški bombniki so prileteli nad Pariz iz severozapadne smeri tako, da so imeli sonce za hrbtom. Tako se je zgodilo, da so letala uzrli šele tedaj, ko so že skoro dosegla svoj smoter. Kakšnih dvesto bomb so letalci odvrgli na zapadnem robu mesta,

Aretirani morilec

Iz Nizze poročajo, da je tamošnja policija ujela morilca znanih protifašističnih publicistov bratov Rosselli. Morilec je vojni begunec Louis Huguet. Pri njem so našli znatne vsote v razni inozemski valuti ter mnogo dragocenosti sumljivega izvora.

nekaj pa jih je padlo tudi v bližini znanega letališča Le Bourget, kjer je baje izbruhnilo pet požarov.

Po bitki zbirajo plen

Posnetek z bojišča v Flandriji, kjer so umikajoče se zavezniške vojske morale ostaviti velik vojni plen

Mačka – rešiteljica človeških življenj

V eni zadnjih noči se je v Bregencu zrušila neka hiša. Petorico ljudi, ki je bila v njej, je rešila mačka, ki se je priplazila okrog treh do spečega hišnega lastnika in ga toliko časa praskala po rokah, da se je prebudil. V tem trenutku je že slišal neko prasketanje in pokanje ter opazil, da je okno padlo iz okvira. Hitro je zbudil svoje in jih spravil na varno. Nekoliko minut pozneje so se zidovi z groznim trščem podrli.

Ledniki se krčijo

V Ostmarki so v zadnjih časih merili lednike. Uspehi kažejo, da postajajo od leta do leta manjši. Najdebelejši ledniki so visoki kvečjemu 29 m. večinoma pa nižji nego 15 m.

Nazadoval je posebno Marzelski lednik v Oetzalskih Alpah, ki mu je bila debelina ob »vratih« prejšnjemu 29 m. sedaj pa okrog 10 m. Tudi v Zillertalskih Alpah ledniška čela stalno nazadujejo. Površina lednikov pa se je znižala za 3 m. Na Umbalskem ledniku v teh alpah potujejo ruševine Essenske kočje, ki jo je l. 1937. podril snežni plaz, počasi, toda nezadržno v dolino. Konec jezika Pastirice, lednika Velikega Kleka, je nazadoval za 8 m.

Razdejanje na postaji

Na nekem francoskem kolodvoru za bojiščem so strmoglavci napadli rezervni trenski vlak in ga v pravem pomenu besede zdrobili na kose

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kadar govorijo topovi

Utrdba severne francoske trdnjave Maubeuge, katero je razbilo sovražno topništvo

Vojvode Northumberlandski

Rodbina, ki se ne boji smrti na polju slave

Med zadnjimi vojnimi poročili smo brali, da je na flandrijskem bojišču padel v starosti 27 let vojvoda Northumberlandski. Bil je potomec stare, trde rodbine bojevnikov, ki se ponaša z mnogimi slavnimi žrtvami.

Od časa Rikarda II., ko je četrti baron Percy, Henry de Percy, ki se je proslavil v francoskih vojnah, postal angleški maršal in potem earl Northumberlandski. Je bila zgodovina te velike rodbine polna junških bojev, uporov, junških smrti. Prvi Northumberlandec je padel 1408., ko se je

upri kralju Henrik IV. Njegov sin, slovit »Hotspur«, je padel že l. 1403. v bitki pri Shrewsburyju. Hotspurov sin je padel spet v bitki pri St. Albansu l. 1455. In tako se nadaljuje zgodovina te rodbine skozi stoletja, skozi upore in zarote, ječe, zaplembe imetja in nasilne smrti. Tudi svetovna vojna je od nje zahtevala krvavi davok. Algernon William Percy je umrl v pomorski bitki pri Jütlandu l. 1916., pomorščak John Percy pa je padel 1917. junške smrti na francoski fronti. Nič čudnega ni, da je svojim prednikom na isti način sledil sedaj mladi vojvoda.

Vojska beguncev

Pretresljive slike z bojišč v Belgiji

Nemški vojni poročevalci Curt Stroh-meyer piše:

Dve armadi smo srečali, ki je razlika med njima kakor med dnevom in nočjo. V eni se borijo nasprotnikovi vojaki Druga, to je trdno opoketajajoča se, skoraj ne manj številna vojska žensk in otrok, starih mož in slabotnih ženic, mladih mater in za vojno službo nesposobnih fantov. Strašna, obtožujoča vojska! S kolemi in kmečkimi vozovi, z otroškimi vozički in majhnimi osli, s samokolnicami in nahrbtniki stopa ta utrjena vojska mimo naše. Odeje in majhni kovčgi so edina lastnina te vojske in naši vojaki delijo svojo jed z njo, ker nimajo otroci mleka, stari kruha in gleda ženskam glad iz oči. Koliko sem jih srečal? Tisoče? Deset tisoče? Sto tisoče? Ne vem! Videl sem samo strašno obtožbo v obrazih teh ljudi, grozo in veliko vprašanje: Zakaj?

Ob Mozi se je začel spreved. Prišli so posamezni ljudje. Belgijci Francozi. Za Cambraiem, kjer smo bili sredi vojne z obkoljenimi divizijami, neskončni spreved še vedno ni minil. Ne, temveč postal še gostejši in gostejši. Celo težki topniški ogenj, celo trušče bitke ni mogel zadržati neznankega toka.

Ženske prihajajo jokajoč iz bitke. Krogom in izstrlekom so ušle kakor po čudežu. Matere rinejo do smrti izmučene svoje otroške vozičke in otroci imajo ši-

roko odprte, groze polne oči, ker so videli ležati mrtve vojake ob poti. Mi, ki se borimo ob bližini poti, se tresemo, da bi kakšna krogla ne napravila zmede med to ubogo in mučeno vojsko beguncev.

Kakšne strašne podobe! Videl sem žensko, ki je stala ob poti in brez solz pokopavala svojega otroka. Videl sem nosečo mater stopati s trdnim korakom obupa. V gozdu pri Oisyju, ko smo se borili proti odmaknjeni francoski diviziji, sem videl klečati starega moža, ki se je opiral na dve palici in mrmral neprestano nerazumljive besede. Francoski ogenj ga ni motil. Dali smo mu vina. In med tem ko je še hlastno pil, se je zrušil. V gozdu pri Oisyju se je končala njegova begunska pot s francosko kroglo, ki je veljala nam, ko smo krepčali starega francoskega moža.

A NEKDOTA

Ko je neki indijski knez pred kratkim obiskal Ameriko, je obiskal tudi konjsko dirko. Za to prireditve pa ni kazal posebne zanimanja. Dejal je: »Vsak človek ve, da teče eden izmed konjev hitreje nego drugi. Zakaj bi si delal jaz velike skrbi o tem, kateri konj teče hitreje?«

VSAK DAN ENA

Milostiva, kopal je pripravljena. Goba in mlo sta na mestu, sol se je že raztopila v vodi, poleg tega pa sedi zdaj v kopalnici neki admiral, ki pravi, da mora preizkusiti vodo...«

(»Everybody's weekly«)

MICHEL ZÉVACO:

132

Don Juan

ROMAN.

Oči so se mu zasolile. »Vil je roke... Tako j nato pa je rekel brez vsakega prehoda:

»Bogme, čisto sem bil pozabil! Samo besedico, dragi grof, samo besedico: zastran kočije.«

»Kočije?« Loraydan je prisluhnul in ga krivo pogledal.

»I kakopak, kočije...«

»Razumem, gromska strela!«

»Ne razumete, dragi grof, po vaših namrščenih obrvih vidim; mislim sem svojo kočijo, tisto, ki čaka v Vrvarski ulici...«

»Da bi vas kuga! Govorite jasno, senor Tenorio!«

»Nu, pa nikar ne govoriva o kočiji...«

»Tako, tako,« je dejal Loraydan in se zganil, kakor da bi se hotel izmuzniti, »pokaj bi pa govorila?«

»Niti besedice več o tem,« je rekel don Juan Tenorio, držeč grofa za komolec.

»Juan Tenorio, Klotar de Ponthus vas čaka!« Loraydan je sam pri sebi naglo pretehtal usluge, ki bi mu jih don Juan še utegnil storiti.

»Prav za prav res ne vem, čemu bi govorila o kočiji,« je spet začel don Juan.

»Izvrstno. Pojdiva torej...«

»Toda zastran mošnje...«

»Mošnje? Kakšne mošnje?«

»Ta je moja. Drugače ne more biti. Vaša zaseda, dragi grof, je klavirno izpodletela. Takšna je usoda vseh zased, ki so od sile skrbno pripravljene. Naj stane kar hoče, človek mora dosti plačati nekaj lastne volje in ga držati na dolgim povodcu. Kakor hitro ga poizkusite zapreti v hlev, se ujezi in polomi vse. Noben zasutek ni tako mojstrski, da bi obveljal brezpogojno. Vaša napaka, dragi grof, je bila v tem, da ste mislili na vse. Človek naj nikar ne misli na vse. Hej, bogme, ni moja krivda, da ste bili tako previdni in se vam je podjetje izjalovilo. Mošnja...«

»Preklete! Kakšna mošnja?... Katera mošnja?« »Saj veste. Imenujva to reč mošnja. Mošnja ostane meni — to je tisto, kar sem hotel povedati. Pojdiva zdaj, da ubijeva vrlega Ponthusa.«

»Konec koncev,« je pomislil Loraydan, »Turquandove skrinje so velike in globoke. Hej!« je dejal. »Menda govorite o vsoti, ki je bila določena za vašo pot na Španjko? Zakaj niste precej povedali! Denar ostane vam, razume se, da vam ostane! — Stiri deset tisoč liber!« je dodal sam pri sebi. »Huda reč! A lopov bo pripomogel k mojemu uspehu... torej ga ne poplačam predrago...«

»Ne pravim, da bi bila vsota zelo pomembna,« je neprisiljeno dokončal don Juan, »a tukaj daleč od svojih posestev in njihovega malopridnega upravnika, moram zgrabit za vsako vejo.«

To reki se je vedrega duha in svetlega obraza vrnil h Klotarju Ponthuskemu.

»Gospod de Ponthus,« je dejal, »neoprostljivo je, da sem vas pustil čakati...«

»Prav nič vam ne očitam...«

»Ne poznam ga plemiča, ki bi vas dosegal z vljudnostjo, gospod de Ponthus...«

»V zadrego me spravljate, senor Tenorio.« »Ne, ne. Bog mi je priča. Gospod de Ponthus, morda ste upehani od hudega boja s to drhaljo. Morda se ta trenutek ne čutite gospodarja vseh svojih moči. Bi morda rajši odložili zadevo do jutri?... Ali do kakšnega drugega dne?«

»Nikar ne, povsem čilega se čutim. Kvečjemu če vi želite preložiti dvoboj?...«

»Nikar ne! Zaradi vas govorim. A lahko bi si bili mislili, da ni Ponthus nikoli pretruden za slavno in junaško dejanje. Kakšna nesreča, da vas imam za sovražnika!«

»Gospod Tenorio, prisezite mi, da se odpoveste doni Leonori...«

»Nikdar!...«

»Če je tako, stopiva!«

Krenila sta iz kapelice.

»Da,« je nadaljeval don Juan, »pojdiva ubijati drug drugega kot dva junaka, ki jima je smrt za smeh. Gospod Klotar, v svojem življenju sem položil nekaj hrabrih nasprotnikov in ne morem reči, da bi me vest pekla zaradi tega. Če ubijem vas, verjemite mi, da bom do smrti neutolažljiv.«

»Izkušal vam bom prihraniti to žalost,« je rekel Ponthus.

»O tem sem prepričan... In če ubijete vi mene, mi bo v tolažbo, da poginem od vaše roke!«

Ob takšnih vzajemnih vljudnostih in poklonih sta korakala po parku; spremil ju je rokovnjač s plamenico.

Loraydan in ostala drhal so bili zadaj; zgrinjali so se v gručo... kakor da bi tolpa besov stikala glave in se posvetovala...

Posvetovala — o čem?

Ponthus in Juan Tenorio sta prišla do velikega, širokega lipovega drevoreda, ki je vodil od mrežnih vrat proti Arronskem dvorcu.

»Ali vam je ta kraj po volji?« je vprašal Ponthus.

»Čudovit je...«

»Prav, torej se ustaviva...«

»Rade volje, čeprav mi je razgovor z vami tako prijeten in dragocen, da bi vas z veseljem spremljal na drugi konec Pariza. Gospod Ponthuski, ali imate v neverjetnem primeru, da zmagam jaz in vas pošljem na oni svet, kako naročilo zame?«

Klotar je zmajal glavo.

»Jaz ga imam!« ponovite Leonori de Ulloa, še enkrat, da sem jo ljubil iz vsega srca.«

To reki je izdrl meč, se postavil v nastop in velel rokovnjaču, ki je držal plamenico:

»Tjale stopi, pod drevo; dobro nama sveti in pazi, da se naučiš, kaj je časten boj!«

Meča sta zažvenketala...

Tedaj se je rokovnjač naglo ozrl proti ozadju parka, kjer je stala zlovestna gruča in se dogovarjala...

Visoko je dvignil plamenico nad glavo...

Italija vodi povsem samostojno politiko

Zanimive ugotovitve švicarskega novinarja o činite-
ljih, ki določajo italijansko zunanjo politiko

Rimski poročevalec švicarskega lista »Basler Nachrichten« je te dni v posebnem dopisu takole osvetlil italijansko zunanjo politiko:

V zvezi z razpravami o bližnjem vstopu Italije v vojno se je v svetovnem tisku veliko ugovarjalo o vplivih, ki da se od zunaj ali znotraj izvajajo na italijanske odločitve glede vstopa v vojno. Na eni strani se je veliko ugovarjalo o pritisku Nemčije, na drugi o pobudah zaveznikov. Na tretji pa o prizadevanju Vatikana in Washingtona. Toda vsa ta ugovaranja so brez podlage.

Predvsem ne sme nihče pozabiti, da pooseblja italijansko vladno ena sama, močna osebnost, ki že 18 let dokazuje, da se v svojih sklepih ne pusti od nikogar vplivati. K temu je treba pribiti še dejstvo, da vodi Italija povsem samostojno politiko, ki odgovarja italijanskim interesom. Prav v tem pogledu pa so se praktični izglezi za Italijo zaradi sedanjih vojne povalili, in to v vseh smereh. Očitno je italijanskega položaja nasproti zapadnim veleislama je dejstvo, ki ga ni treba posebej utemeljevati. Zaradi razvoja na zapadnem bojišču se politično-vojaški položaj Italije ni izboljšal le proti Franciji, temveč tudi proti Angliji. Navzlic temu, da ima Anglija v Sredozemlju močno brodogradnjo in da straži na francoski meji milijon vojakov, se Italiji s te strani ni treba več čutiti ogrožene. Zavezniki ustrežljivo v pogajanjih z Italijo je najboljši dokaz za to.

Toda tudi v svojih odnosih z Nemčijo vodi Italija popolnoma samostojno, odnošno enakopravno politiko. Italija ni svojo »osno« politiko nikdar smatrala za nujnost ali izhod iz zagate, temveč se je zanj odločila v zavesti, da bo s tem najbolje

varovala in najlažje uresničila svoje interese. Dasi stoji v tem razmerju narodu 45 milijonov ljudi ob strani narod 80 milijonov, se je Italija na osi čutila vedno kot enakopravna pogodbenica, k čemur je v veliki meri pripomogla Nemčija sama, ki si nikdar ni dala izraza, kakor da hoče vplivati na Italijo, še manj izvajati nanjo kak pritisk. Ako bi Nemčija drugače postopala, bi osna politika nikdar ne našla na razumevanje pri italijanskem narodu. Pa tudi s povsem vojaške strani ne more biti govora o italijanski podrejenosti, kajti vojna pomeni za nemške obojene sile veliko brušenje, medtem ko so italijanske obojene sile nedotaknjene. S tem se je italijanska vrednost v razmerju na osi Rim-Berlin znatno povečala.

Značilen primer za dokaz, da se italijanska vlada v svojih odločitvah ne pusti od nikogar vplivati, je končno način, kako je bil z Vatikanom urejen incident zaradi pisanja vatikanskega organa »Osservatore Romano«. List je opustil komentarje, zaradi katerih so ga v zadnjem času napadli fašistični listi, ker Vatikani očividno ni želel iz teza napraviti kakršnegakoli vprašanja. Tako je vlada pokazala, da se tudi od sicer zelo močne katoliške cerkve ne pusti v ničemer vplivati, kar je napravilo v državi znatno najmočnejši vtis.

Lahko torej zaključimo z ugotovitvijo — piše na koncu švicarski novinar —, da se nad vsemi drugimi mislimi in pomisleki dviga brezpogojna volja fašistične vlade, da vodi povsem nacionalno in samostojno politiko. Z razvojem sedanjih vojne pa so tudi možnosti za vodstvo take politike zelo narasle, kajti svoboda Italije na vojaškem in političnem področju se ni zožila, temveč razširila.

„Za obrambo domovine“

»Jugoslovenska otadžbina« objavlja uvodnik pod naslovom »Za obrambo domovine«. V njem je rečeno:

»Tragedija tolikih malih narodov je tudi našemu narodu odprla oči. Mi Jugoslovenci sicer ne spadamo med najmanjše narode v Evropi, toda tudi v svoji celoti nismo veliki narod. To spoznanje mora vsmerjati tudi našo politiko. Naša sila ni majhna, ako je naša volja enotna in ako je naša vera nezlomljiva. Vsekakor pa je naša usoda nerazdvojno povezana z usodo vseh malih narodov Evrope, v prvem redu Podunavja in Balkana. V času politike silnih imperijev in velikih življenjskih prostorov, ki malim narodom odrekajo pravico do neodvisnosti in suverenosti, je naša dolžnost, da v obrambi pravic malih narodov gledamo tudi obrambo svoje svobode.

Jugoslavija je danes nevtralna in hoče nevtralna ostati. Ni razumnega človeka, ki bi mogel želiti, da naš narod zopet doživi vse strahote vojnih spopadov, toda tudi za čuvanje nevtralnosti je potrebna pripravljenost in močna obramba. Za njo pa mora stati sila, ki jo bodo vsi spoštovali.

BELEŽKE

O razširjenju vlade

Zagrebske vladne »Novosti« poročajo iz Beograda:

»V političnih krogih je opaziti zadnje dni živahen kontakt med posameznimi člani vlade in prvaki vladne koalicije. Ti razgovori se ne-est-estno vodijo v Beogradu in Zagrebu. V njih sodelujeta tudi predsednik vlade g. Cvetković in podpredsednik dr. Maček. V političnih krogih se misli, da se pripravila možnost razširjenja današnje vlade z Dragišo Cvetkovićem na čelu na ta način, da bi v vlado vstopile nekaj odličnih srbijanskih političnih osebnosti, ki imajo močno zaslombo v narodu, toda so trenutno izven strank. V slučaju razširjenja današnje vlade bi se ustanovili dve novi ministristvi.

Podpredsednik vlade dr. Maček ta teden ni prišel v Beograd, temveč je ostal v Zagrebu, kjer je večerjal konferiral s predsednikom izvršnega odbora SDS g. Vilderjem in glavnim tajnikom SDS g. Kosanovićem.

Pametna in trezna beseda

V službenem glasilu saveza Udruženja trgovcev banovine Hrvatske, »Trgovčevak« vjestnik« čitamo ugovor, ki dokazuje trenjo mišljenje hrvatskega gospodarskega sveta. Pod naslovom »Proti gospodarskemu separatizmu« se glavni urednik Dragutin Poslek ostro obrača proti tendencam, ki mislijo na to, da bi se posamezni deli države gospodarsko čim bolj razdvajali. Ti pojavi, pravi »Trgovčevak vjestnik«, so toliko bolj žalostni in opasni, ker so nastali v najkrajšem času, ko je potrebna popolna koncentracija vseh zdravih sil v državi z enim ednim ciljem: očuvanje celote in gospodarske neodvisnosti. Hrvatsko gospodarstvo more na vse te tendence odgovoriti samo takole:

Vso državo smatramo za enotno gospodarsko področje, v katerega okviru naj se organizira vse naše gospodarsko življenje in ustvari toliko potrebna harmonija v gospodarskih interesih in potrebah onih delov države, ki se odlikujejo s svojo posebno, zlasti s posebno gospodarsko strukturo.

Na Hrvatskem — čitamo dalje v omenjenem uvodniku — doživljamo sedaj to čudo, da se na šovnističnih, haragarskih način propoveduje gospodarski separatizem. To je pečica desperatstva, ki se niti enkrat ne vpraša kaj bi pomenilo v praksi če bi Slovenija pričela oznanjati za sebe gospodarski separatizem. Bosna za sebe Vojvodina za sebe Hrvatska za sebe in Srbija za sebe. To bi bila gotova propast ne samo za dotični del države, temveč tudi za celo državo. V naši državi ni niti enega kraja, ki bi mogel sam za sebe živeti. Hrvatsko gospodarstvo ima pred očmi veliki cilj: svoboden lastni razvoj in močno zajednico. Mi želimo tem tesnejše sodelovanje z vsemi ostalimi področji države, ker

Ako bo vojni vihar šel mimo nas, ne smemo pozabiti, da bomo tudi potem morali braniti domovino. V borbi za novi evropski mir bomo morali braniti neokrnjenost naših mej, neodvisnost in svobodo države. Ti isti dnevi bodo za našo bodočnost enako usodopolni, kakor današnji vojni časi. V vseh fazah te strahote in krvave evropske krize mora biti obramba domovine naša prva in zadnja briga. Enodušnost vseh zavednih in rodoljubnih sinov našega naroda v vseh krajih očetnjave je to brigo olajšala. Narod se je pokazal na višini svoje historične odgovornosti. Njegovo vodstvo ne sme zaostati za njim. Prebudila se je ena volja, pripravljena na vsako žrtve.

Jugoslovenski nacionalisti so napolnjeni z iskreno in globoko radostjo, ko vidijo, da se v očigled opasnosti z elementarno silo budi eden in isti občutek v najširših vrstah vsega našega naroda, brez razlike političnega mišljenja. Tu se lahko pozabljajo in oproščajo vse protivnosti v nazorih na našo notranjo politiko. Kadar bo vihar prenehal, bomo sami svoje stvari lahko reševali, ko sedaj vidimo, da nas ipak vse veže eden in isti vrhovni ideal.

Znanost in politika

V Zagrebu je obstajalo na univerzi posebno društvo za pospeševanje naučnih stremenj zagrebskega vseučilišča, ki je nosilo ime ustanovitelja in največjega dobitnika zagrebske Almae matris, škofa Strossmayerja. Na zadnjem običnem zboru tega društva je bilo sklenjeno, da se društvo ne imenuje več Strossmayerjevo, temveč Hrvatsko vseučiliško društvo.

Splitski »Narodni list« ob tej priliki spominja, kako neporučno je združeno ime pokojnega Strossmayerja s postankom in razvojem zagrebske univerze za katero je Strossmayer povodil 300 letnice Nikole Zrinjskega l. 1866 dal kot prvi svoj ustanovni kamen 50.000 zlatih goldinarjev. Citira njegov govor iz leta 1861. ko je v hrvatskem saboru utemeljeval potrebo ustanovitve »jugoslovenskega vseučilišča«. Ko je bil prekinjen z burnim odobravanjem vsega sabora, je Strossmayer poudarjal: »Vaše klicanje in enodušna pohvala, s katero ste sprejeli besedo »jugoslovensko vseučilišče«, priča, da sem s tem zadel v živice domorodnih želj in da ta zahteva izvira iz žive duše našega naroda.«

Dosedanje Strossmayerjevo društvo izdaja kot svoje glasilu revijo »Alma mater croatica«, ki priobčuje tudi seznam znanstvenih publikacij, ki so jih v zadnjih osmih letih objavili profesorji zagrebske univerze. »Narodni list« ugotavlja, da v tem seznamu ni imenav noben profesor, ki danes najboljši hrvatujejo in stojijo v ospredju akcije za čiščenje hrvatskega kulturnega življenja od jugoslovenske ljulike. V seznamu profesorjev, ki so v zadnjih osmih letih objavili kako znanstveno delo, se ne nahajajo bivši rektor in podpredsednik Akademije znanosti dr. Honđi, tajnik Akademije in profesor hrvatskega jezika dr. Boranić, profesor fizike dr. Stjepanek, profesor zoologije dr. Babić, profesor slovenske filologije dr. Ivšić, profesor geometrije dr. Cesarec itd.

še vedno štrigova

»Hrvatski dnevnik« poroča: Nekoliko-krat smo že objavili, da se v občini Štrigovi vrši sloveniziranje hrvatskega prebivalstva in da se naši ljudje preganjajo. Sedaj so kmetje sklenili, da zaprosijo predsednika dr. Mačka, naj se to vprašanje uredi, ker je občina Štrigova bila vedno sestavni del Medjimurja, prebivalstvo pa se čuti Hrvat. Mnogi so radi svojega hrvatskega danes preganjani in kaznovani. V Zagreb je odšlo odposlanstvo kmetov, ki je zahtevalo intervencijo na merodaj-

nem mestu. Upati je, da bodo velike krivice, storjene prebivalstvu občina Štrigova, popravljene.

Iz Štrigove pa smo prejeli obširen dopis, v katerem se poudarja, da so razprave v zagrebskih listih o dozdnevem zapostavljanju hrvatskega v Štrigovi glavni plod bujne domišljije dveh, treh ljudi, ki se v Zagrebu predstavljajo kot zastopniki organizacije HSS. V ospredju je ime neke osebe, ki je imela opravka že z različnimi političnimi skupinami. V Štrigovi in v Sarskem so bile pred Jugoslavijo seveda samo madžarske šole. Danes se v Štrigovi poučuje deca v hrvatskem jeziku. V dopisu se pravi, da nikdo ne ve, v čem naj bi obstojalo kako preganjanje. Štrigova se je svoj čas odločila za pripojitev k ljutomerskemu srezu, ker je gospodarsko in prometno najožje povezana z Ljutomerom. To ni imelo nobene zveze ne s slovenskimi ne s hrvatskim vprašanjem in je tudi danes nima. Posamezni gospodje se morda radi igrajo z ustvarjanjem umetnih nasprotstev, toda kmečko ljudstvo le predobro ve, da so danes prenesli časi za medsebojne spore in konflikte in si ne želi hujškanja niti s hrvatske niti s slovenske strani.

Revizija v Delavski zbornici

Pod tem naslovom smo pred nekaj dnevi objavili del izjave g. Lovra Jakovina, bivšega predsednika Delavske zbornice, ki je razložil stališče svobodnih delavskih strokovnih organizacij napram sedanjim razmeram v zbornici. Izjavo priobčuje sedaj v neokrnjenem besedilu mariborska »Delavska politika«.

Italijanska sodba o ameriški pripravljenosti

Navedli smo že mnenje nemškega lista o ameriški vojni pripravljenosti. Danes navajamo v dopolnitve italijansko sodbo o tem. Napisal jo je italijanski senator Barzini v glavnem fašističnem organu »Popolo d'Italia«.

Barzini najprej zatrjuje, da je poseg Zedinjenih držav Severne Amerike v evropsko vojno nemogoč. Ameriško ljudstvo je proti vstopu v vojno, v volini dobi pa je upoštevanje javnega mnenja očitno čimtelj. V novembru bodo, kakor znano, predsedniške, senatorske in poslanske volitve. Vsaka izmed strank, ki se kosajo med seboj za politično oblast, trdi, da je nosilka volje ameriškega ljudstva. Prav zato so vse postavile med temeljno načelo svojega programa — nevtralnost.

Ameriška industrija je šele v stanju predpriprave, kar pomeni, da je vsedržavna organizacija vojne produkcije že tu, toda le na papirju. Tudi vojska obstoji le v načrtih. Govori se sicer o ustanovitvi stalne armade enega milijona mož, toda trenutno je pod orožjem le kakih 200.000 poklicnih vojakov. Samo na morju razpolagajo Zedinjene države Severne Amerike s pomembnimi obojenimi silami. Vojna mornarica je znatno sredstvo moči Zedinjenih držav, toda ona je v glavnem vezana na Tih ocean, ki ga ne more svojevoli zapustiti. Na Pacifiku so namreč zelo važni ameriški interesi. Problem Hrvatske Indije je tako rekoč še odprt. Tudi vprašanje Polinezijske bi moglo čez noč nastati, ako bi izbruhnil konflikt, ki ga vsakdo napoveduje. Japonska, ki ima sedaj 37 krizark in 10 oklopnih, gradi z največjo naglico nove ladje v neomejenem številu. V takem položaju je veliko vprašanje, ali bi mogle Zedinjene države spustiti svoje brodogradilnice na Pacifiku na Atlantič, da bi ga izpostavile bombardiranju letal.

Gafencu odhaja,

Gigurtu prihaja

Pod tem značilnim naslovom je objavil budimpeštanski vladni organ »Pester Lloyd« komentar k spremembi v rumunskem zunanjem ministristvu, iz katerega posnemamo naslednje stavke:

»Na vodstvo rumunskega zunanjega ministristva prihaja zopet nov mož, pri čemer se za svetovno javnost postavlja vprašanje, ali utegne ta osebna sprememba pomeniti tudi spremembo v liniji rumunske zunanje politike. Tudi to pot je bilo uradno poudarjeno, da ostanje tradicionalna zunanje-politična smer nespremenjena. Vprašanje pa nastane, čemu je za nadaljevanje iste politike potreben nov človek. Novi mož, ki prihaja na Gafencu mesto, je, kakor znano, skrajni nacionalist in se je vedno izrekal za politiko prijateljstva z Nemčijo. Tako je pričakovali od njega, da bo šel bolj poglubi stike Rumunije z veleislama osi Rim-Berlin... V rumunski javnosti pa razni pojmi niso še povsem razčišteni. Razprave se v bistvu sudejo okoli vprašanja, ali Rumunija bolje vozi, ako se drži stare ureditve, kateri se mora za vse zahvaliti, ali pa naj pravčasno pošle priključitev na dejansko stanje stvari. To nasprotje je prišlo do izraza tudi v govorih bivšega in novega zunanjega ministra. Medtem ko je namreč Gafencu govoril o »že običajni in prirodni črti rumunske zunanje politike«, je Gigurtu opozoril predvsem na temeljni pomen gospodarskih vprašanj v politiki. V tem vidi večina znak nove usmeritve rumunske zunanje politike.«

Izjava novega rumunskega zunanjega ministra

Italijanski listi posvečajo spremembi v rumunskem zunanjem ministristvu izredno pozornost. V glavnem navajajo, da je bivši zunanji minister Gafencu, ki je sicer odstopil iz zdravstvenih razlogov, vodil politiko nevtralnega ravnotežja med vsemi veleislami, pri čemer pa je gledal, »da bi tudi zapadni veleisli ne bili prikrajšani«. Novi zunanji minister inž. Gigurtu pa je znan kot velik prijatelj Nemčije, kjer je tudi študiral. Gigurtu izhaja iz narodno-kršćanske stranke, katere voditelj je bil pokojni Goga in ki je vedno postavljala kot svoj zunanje-politični program zblizanje in sodelovanje z veleislami osi Rim - Berlin.

Vsi trije zvezi objavljajo italijanski listi izjavo novega rumunskega zunanjega ministra Gigurta, v kateri ta pravi, »da Rumunija ne more in ne sme voditi druge zunanje politike kakor one, ki odgovarja spoznanju, da je ves evropski jugovzhod vplivno območje velesli osi Rim - Berlin. Zato bo Rumunija odslej še bolj navezala svojo politiko na politiko teh dveh velesli, s katerima že sedaj kar najprisrčnejše sodeluje.«

Velika manifestacija v Beogradu

Beograd, 6. jun. p. Na današnji pravoslavni Spasov dan (Vnebohod) slave v Beogradu svojo slavo mnoga udruženja in ustanove, med njimi tudi prestolnica sam. Letošnja slava Beograda je bila še prav posebno svečana. Udeležila se jo je ogromna množica ljudi. Slovesnosti so se pričele s poklonitvijo pred grobnico za Beograd padlih junakov. Pri tej pietetni svečanosti je kralja zastopal polkovnik Durbešić. Sodelovali so poleg župana Djuričevića tudi zastopniki najvišjih cerkvenih oblasti in predstavniki nešteti organizacij in korporacij. Pred grobnico je imel župan Djuričević govor, v katerem je poudaril, da se prestolnica s ponosom in hvalenostjo spominja junakov, ki so padli na braniku domovine in za svobodo Beograda. 25 let je poteklo, odkar se je tedanja generacija žrtvovala, vredna svojih velikih prednikov, da ideale svojega naroda in države.

Izpred grobnice se je nato razvila ogromna povorka, v kateri je bilo gotovo 20.000 ljudi. V sprevodu je bilo dijaštvo, sokolske organizacije, skavti, članstvo cele vrste drugih patriotskih, kulturnih in humanitarnih oblasti, občinski namestenci, veliko število duhovščine pod vodstvom patriarha Gavrilu, zastopnik Nj. Vel. kralja na slavi polkovnik Vojislav Petrović, zastopnik vlade Tomić, komandant mesta general Kostić in oddelek vojske. Ogromni sprevod se je pomikal po ulici kralja Milana in kneza Mihajla do Kalemegdana, kjer se je razšel.

Ljubljanski mestni svet

Bilanca akcije za zimsko pomoč — Nakup in prodaja parcel — Trošarinske zadeve

Ljubljana, 6. junija

Na današnji seji ljubljanskega mestnega sveta, ki se je začela kmalu po 18. uri, je g. župan dr. Adlešić poročal najprej o akciji za zaščito prebivalstva proti letalskim napadom in podal tudi poročilo o akciji za zimsko pomoč, ki se bliža svojem koncu in je vsega skupaj vrgla znesek 551.962 din. Od tega zneska je akcijski odbor izplačal brezposelnim 210.000 din zaslužka, s čimer se je opravilo več javnih del. Za prihodnjo zimo ostane na razpolago nad 370.000 din. Župan se je zahvalil vsem darovateljem in onim, ki so s svojim delovanjem prispevali pri nabiranju te svote, ter je apeliral še na vse one, ki jih je akcijski odbor naprosil za pomoč.

M. s. prof. Dermastia je v imenu finančnega odbora sporočil najprej zahvalo Akademije znanosti in umetnosti za izročitev volila iz oporoke pokojnega Josipa Vilfana. Dunajski kreditni zavod je zahteval izplačilo sreč ljubljanskega loterijskega posojila iz leta 1879, ki so v posesti nemških državljanov in so bile izžrebane do 1939. l. Mestni svet je sklenil, naj se izplačajo izžrebane srečke, za katere je potrebna vsota tudi že pripravljena. Za regulacijo in izpeljavo potov na Grad je mestna občina kupila zemljišče na grajskem

Sledila je svečana seja mestnega sveta, na kateri so se opravili obredi slave. Vodi jih je sam patriarh. On in župan Djuričević sta imela ob tej priliki svečane govore. Lepa svečanost se je zaključila z manifestacijo za kralja, kneza namestnika in državo.

Spomenik dobrovoljcem iz Amerike

Cetinje, 6. junija. p. Na Cetinju so danes odkrili spomenik jugoslovenskim dobrovoljcem iz Amerike, ki so utonili pred Sv. Ivanom Medovanskim, tik preden so prišli v staro domovino na fronto. Pri svečanosti je kralja zastopal poveljnik zetske divizije general Stosić, vladni notranji minister Mihailović. K svečanosti se je zbrala ogromna množica sokolstva ter članov drugih patriotskih in nacionalnih organizacij iz vse zetske banovine. Po svečanosti so Sokoli priredili nadvse uspelo akademijo, ki ji je sledil impozanten pohod po mestu.

Veliko žrtve so ameriški dobrovoljci do prinesli leta 1915. Okrog 450 se jih je tedaj pripeljalo iz Amerike preko Anglije in Francije v Italijo. S parnikom »Brindisi« so se odpravili na poslednjo pot čez Otrantski preliv proti Sv. Ivanu Medovanskemu. Tik pred lukso pa je parnik naletel na mino ali pa je bil torpediran ter se je potopil. Skoro dve tretjini dobrovoljcev sta utonili.

pobočju v obsegu 6000 kv. m za 90.000 din. Mestno zemljišče ob Bohoričevi ulici, znano pod imenom »Meksika«, je mestna občina pripravljena prodati banski upravi za postavitev Invalidskega doma in državnih proteznih delavnic za skupno vsoto 825.850 din. Nato je mestni svet rešil vrsto ugovorov proti predpisom mestnih davščin in izvršil razne odpise na mestnih tercijah.

Na poročilo načelnika gradbenega odbora dr. Steleta je mestni svet odobril razne parcelacije. Pred časom se je združenje trgovcev obrnilo na mestni svet za omiljenje trošarinskih prispevkov in za priznanje na osuške blaga, vskladiščnega v trošarinskih prostih skladiščih. Da se omogoči pravilno poslovanje, je trošarinski odbor pristal na to, da se dovoli gotov kalo na tako blago, zlasti pa na spirituozne. (6% na leto). Mestni svet je ta sklep odobril. Ugovori zoper prečpis trošarine so bili po večini zavrnjeni, nekaterim pa je bilo ugodeno.

Mestni svet je ugodil šestim prošnjam za sprejem v ljubljansko občinsko zvezo in ugodil drugim prošnjam za pridržbo članstva v ljubljanski občinski zvezi. Javni seji je sledila še tajna.

Pismo iz Pariza

Pariz, v začetku junija

Četudi je naval beguncev še vedno zelo jak, vendar ni več opaziti onih pretresljivih slik iz prvih dni nemškega prodiranja na severu. Pariški avtobusi so v zadnjih dneh izvršili izredno spretnostjo in naglo vse selitvene operacije iz severnih mest. Tudi to je pripomoglo k večji mirnosti prebivalstva, medtem ko se je istčasno zaupanje v vojsko zelo dvignilo.

Do pred dobrim mesecem Pariz sploh ni spremljal svoje zunanje slike. Sedaj pa se že opazna velika sprememba v primeri z njegovim mirnodobnim izgledom. Nešteti alarmi zaradi bližajočih se letal, ropot sovranih letal in grmenje topov — ne le protiletalskih, temveč tudi onih težkih z bojišča — vse to je vplivalo, da se je tako kmalu »boljšje« Pariz kmalu izselil v pokrajine večje varnosti v oddaljenem zaledju. Promet se je silno skril in komaj dosega živahnost prometa recimo v Beogradu ali Zagrebu. Od nekdanjih 200 avtobusnih linij jih je ostalo v funkciji le še okoli 20, medtem ko se ves ostali osebni promet vrši s podzemsko železnico in pa s takšimi, ki jih je še vedno več tisoč v prometu. Gibanje po ulicah pa je zelo omejeno, ker spada danes Pariz z nekaterimi okoliškimi okrožji med vojne cone, v katerih se brez posebnega dovoljenja nihče ne sme kretati. Kavarne so se poprej zapirale ob 11. uri zvečer, sedaj pa že ob pol 10. Parižani so se morali skoro povsem odvaditi onemu nočnemu življenju, ki je prav Parizu dajalo poseben pečat.

V ostalem lahko na splošno rečem, da je morala dobra. Tudi prvo racioniranje hrane — uvedba nakaznic za sladkor — ni delovalo slabo, kakor so se ljudje navadili tudi na omejitve v prodaji alkohola. Pozornost množice je tako rekoč stalno uperjena samo na vojsko ter na obrambne ukrepe, ki se sproti izdajajo. Tako je vzbu dila veliko zadovoljstvo uvedba ženske pomožne vojske, ki je dodeljena trenu in topništvu. Ženske so za to službo v pravem pomenu besede navdušene.

Nadzorstvo tujece je zelo poostreno. Aretacije so stalno na dnevnem redu v vseh delih mesta. Pri vsaki raciji je aretiranih do 100 tujecev, ki so brez pravih dokumentov, med njimi tudi nekaj takih, ki sploh ne morejo opraviti svojega bivanja v Franciji. Po londonskem zgledu so tudi v Parizu aretirali tudi vse nemške emigrante ne glede na njihovo politično prepričanje.

Julij Uriep

Koroški drobiž

Kakor smo v zadnjem koroškem pismu poročali, so nameravala razna slovenska kulturna društva prirediti slovenske materinske proslave. Iz »Koroškega Slovence« posnemamo sedaj, da celovška deželna vlada teh proslav ni dovolila. Dovoljeni pa so občni zbori slovenskih kulturnih društev. »Koroški Slovenci« pristavljajo, da bo Slovenska prosvetna zveza v zadevi pripovedi slovenskih materinskih proslav posredovala pri odgovornih oblastvih in uspeh posredovanja objavila.

Prijaviti je treba vse bronaste zvonove in bronaste dele pri poslopjih. Lastniki cerkvenih zvonov jih javijo pristojnemu cerkvenemu uradu, ostali lastniki bronastih predmetov pa županu. Izvzeti so zvonovi pod 10 kg teže in zvonovi za gasilске in paroplovne namene.

Izšla je odredba, s katero je denarnim zavodom prepovedano odpirati račune, glaseče se na nepravila ali izmišljena imena. Banke izvajajo omenjeno odredbo na ta način, da so pozvale vse lastnike hranilnih knjižic, naj predložijo osebne listine, nakar bodo smeli zopet razpolagati s svojimi vlogami, kolikor je to dovoljeno po drugih predpisih.

Tvrška Letigeb v Sinči vesi je sprejela v svoj obrat 24 Kanalčanov. Nastanjeni so v bivšem letovišču dunajskega Kreditnega društva ob Klopniškem jezeru.

Hiterjeva mladina je v Celovcu nabrala na en dan 80.000 kv. starega papirja.

Izgubil se je 30letni posestnik Janez Malle iz Kožentavre. Ob binčinskih je bil podal na izlet na Ljubelj, potem pa se ni več vrnil domov.

Letošnje šolske počitnice se pričnejo 6. julija in trajajo do polovice septembra. V Zavrhu nad Svecami je umrla Jurčeva »ama Helena Gabriel. Bila je spoštovana slovenska mati, ki je tudi svoje otroke vzgojila v narodnozavednem duhu. Ko je šel samski delavec Andrej Branc kroit pokojnjico, je grede padel v prepad, kjer so ga našli šele naslednji dan z razbito lobanjo. Prepeljali so ga takoj v bolnico, kjer mater 13 otrok, od katerih jih živi še 10, pa je kmalu nato umrl.

V Brnici so pokopali 70letno Nežo Faak. Pokojnica si je želela slovenske pesni na grobu, a ji zbor zaradi povelja članov ni mogel ustreči.

Naše gledališče

D R A M A

Petek, 7. ob 15.: Asmodej. Dijaška predstava po globoko znanih cenah od 14 din navzdol.

Sobota, 8.: Severna lisica. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Nedelja, 9.: Neopravičena ura. Izven. Globoko znane cene od 16 din navzdol.

Dijaška predstava. Danes popoldne bodo igrali edino ordrsko delo enega najznamenitejših francoskih sodobnih pisateljev, člana Akademije, Francisa Mauriac, »Asmodej«, pri globoko znanih cenah od 14 din navzdol. »Asmodej« je družabna slika iz sodobnega življenja na neke mgradu v Landih. Asmodej je duh, ki odkriva hišam strehe in opazuje življenje ljudi. Ta stran Asmodeja je pokazana v osebi mladega Angleža, ki stanuje kot gost na gradu in je ne-hote priča domačih konfliktov. Te povzroča vzgojitelj Blazij, v katere je posebej na druga komponenta Asmodeja: da seje spor. Psihološko zanimivo delo stavlja igralce pred zelo odgovorne naloge. Igrajo Sarčeva, Simčičeva, Gabrijeličeva, Sever, Jan, Lipah, J. Boltarjeva in Starič. Na to dijaško prireditev dijaštvo opozarjamo.

O P E R A

Petek, 7.: Modra roža. Red sreda.

Sobota, 8.: Evgenij Onegin. Red A. Gostovanje Borisa Popova.

Nedelja, 9.: Fraskuta. Izven. Gostovanje Zlate Gjurgjenčeve. Znižane cene od 30 din navzdol.

Ponedeljek, 10.: Produkcija šole Mete Vidmarjeve. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 8.: Ples

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglaš in enkratno pristojbino Din 8.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se karatunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglaš in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglaš se karatunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglaš in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Natakarica

za boljše gostilno, večja nekaj nemščine, dobi stalno mesto. Pogoj: poštenost in dobra izvečenost. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14618-1

Strojnika

z izpitom za svojo filijalo v Tuzli išče delniška pivovarna Sarajevo. Prednost imajo izprašani strojniki z daljšo — praktično in delovno — izkušnjo, posebno obratno za izdelavo ležal. Nastop takoj. Ponudbe z dokumi, ki jih vrnejo, opismos dosežanih služb in zahtevki plače na naslov pivovarne Sarajevo. 14576-1

Dva delavca

pridna, trezna in poštena, sprejme trdka Cebin, Wolfova 3/II. 14660-1

Izurjeno frizerko

in vačenja sprejme takoj salon Mauser, Okrožni urad Ljubljana. 14667-1

Več koscev

sprejme za takoj Huč, Vegova ul. 10. 14672-1

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Motorno kolo

200 ccm nove tipe kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Motore«. 14665-10

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Žensko kolo

rabljeno, kupim takoj. — Zgledati se: Rožna dolina, Cesta III. 19. 14653-11

V najem

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Čevljarstvo obrt

delavnico in šivalni stroj dam v najem. Odjemalci stalni. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14648-17

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Skladišče

s šupami, ograjeno cca 80 kv. m v Celju, Krčkovcova 26, primerno za trgovino s kurivom in za druge svrhe, oddam v zakup. — Vprašati na naslov: poštni predal 4. — Sv. Peter v Savinjski dolini. 14598-19

Posest

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Posestvo

v bližini Mirne na Dolencem po ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri Zore, Volčje njive 18. 14535-20

Gozd pri Rogatecu

140 oravov in sadonosnih prodam. Natančne podatke pisno. Obratiti se je na ogl. odd. Jutra pod šifro »Ugodna prilika«. 14498-20

Hiša z vrtom

enodružniško, v okolici Ljubljane, poceni prodam. Vidmarje 10 pod klancem. 13969-20

Trgovska hiša

lepa lepa, v Mariboru, poceni naprodaj. Posredovalnica »Rapid«, Gosposka 28. 14636-20

Velika

trgovska hiša v mestu Celju naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna prilika«. 14436-20

Stavbišče

v mestu Ljubljani prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna prilika«. 14668-20

Živali

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Pes

mlad ovcar, se je zatekel. Poljanska cesta 57. 14645-27

Psihografolog in astrolog

S. Paradiso

Psihografolog Paradiso vam pokaže smer sreče in blagostanje. Predložite svoje rojstne podatke in lastnorčni podpis, pa vam opiše Vašo značaj. Odpre vam zastor Vašega življenja. Pove vam, v kom in kako se boste poročili. Kako se obvarujete nesporazuma v zakonu. Kako vzgajate otroke. Katerih bolezni se morate varovati. Kdaj se podajate v speculacijo, da vam srečno uspejo. Kdaj postavite v loteriji itd.

Dela na največji znanstveni podlagi psihologije. Njegovi psihološki analizi izražajo na tisoče običajev priručne zahvale. S. PARADISO, astrofizični psiholog, Ljubljana, Hotel Sion, soba 15. Stranke sprejema od 8. do 12. in od 14. do 19. ure. Ostane samo do 10. junija v Ljubljani.

Dražbe

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Javna dražba

protivolinna se vrši 9. t. m. ob 5. uri popoldne. Prodana bo trgovska hiša, praprava za vsako obrt. — Tržaška cesta 88. 14268-32

SPORT

VIII. kolo v državni ligi

Zdaj je prvi — Gradjanski

Visoki zmagi beograjskih moštev ter usoden poraz sarajevske Slavije

Včerajšnje VII. kolo v teku za državno prvenstvo je prineslo v vrstnem redu na vrhu tabele pomemben preokret, ki bo najbrže usoden za vodilno pozicijo Slavije, obenem pa je oba favorita za naslov državnega prvaka močno približal končnemu cilju. To velja zlasti za BSK, ki ima do konca lažji spored od Gradjanskega, tako da je treba njemu pripisati največ izgledov, da bo letos ponovno osvojil naslov najboljšega kluba Jugoslavije.

Tabela državne lige je do prihodnje nedelje takale:

Gradjanski	8	6	0	2	21	9	12
Slavija	8	6	0	2	14	9	12
BSK	8	5	1	2	18	5	11
Jugoslavija	8	3	1	4	17	16	7
Hajduk	8	1	2	5	9	25	4
Hašk	8	1	0	7	11	26	2

O tekмах samih smo prejeli naslednja poročila:

Jugoslavija : Hašk 6:2 (3:0)

Beograd, 6. junija
Kakor je bila zadnja nedelja slaba za oba beograjska kluba, tako sta jim današnji dve tekmi prinesli dva lepa uspeha.

V prvi tekmi na igrišču BSK, kjer je bilo zbranih okoli 6.000 gledalcev, je najprej Jugoslavija visoko porazila zagrebške akademike. Beograjski reči so bili v vidni prednosti od samega začetka, kar so tudi številčno dovolj izrabili ter v teku 5 minut zabil tri zaporedne gole. Imeli so že

prej več ugodnih pozicij, toda prvi gol je dal Aca Petrović šele v 38. min. Isti igralec, ki je bil danes sploh eden najboljših, je tri minute pozneje, ko je zagrebški vratar zapustil svoje svetišče, že povišal na 2:0. Dve minuti pred koncem je desno krilo Bednar zabil še tretji gol v tej polovici.

Po odmoru je sodnik v 11. min. zaradi foula upravičeno presodil enajstmetrovko proti Jugoslaviji, ki jo je Hitrec pretvoril v gol. 3:1 za J. V 12. min. je Aca Petrović dosegel spet zelo lep gol in povišal na 4:1. V 15. min. je bila proti Haški zaradi Konstantinovićeve roke diktrirana že druga enajstmetrovka, ki jo je pretvoril Aca Petrović v 51. V 33 min. je odlični Bednar usel svojem krilu, lepo oddal Petroviću in že je bilo 6:1. V 39 min. je zaradi nesporazuma v rdeči obrambi Duković dosegel še drugi gol za Haško in končni rezultat 6:2.

Jugoslavija je bila mnogo boljše moštvo od Zagrebčanov in se njegova mlada enajstmetrovka zmerom bolj uveljavlja. Hašk ni bil tako slab, kakor kaže rezultat, toda zmaga Jugoslavije ni bila nikoli dvomljiva.

Tekmo je sodil madžarski sodnik Vas.

BSK : Hajduk 9:0 (5:0)

Že takoj v začetku te tekme se je videlo, da hoče BSK na vsak način zmagati in povrhu tega doseči tudi kar se da visoko razliko. Hajduk je poslal v ta boj vse svoje najboljšje s Sobotko in napadu, vendar ni mogel opravičiti nicesar proti izredno nevarnim napadalcem BSKa.

V prvem delu igre je treba najbolj pohvaliti Gliševića, ki je zabil kar tri gole. Prvega v 16 min. je dal Božović. V 20 min. je začelo liti ter grmeti in treskati in prav takrat je Glišević zabil drugi gol. V 30 min. je bil spet uspešen Glišević, v 42 min. pa je že četrtič potresel Hajdukov mrežo Vujadinović. Tik pred pavzo

je postavil rezultat prvega polčasa Matosić.

Deževati ni nehalo in igrišče se je polagoma spremenilo v pravo jezero, kjer ni bilo več govora o regularni igri. Vendar je BSK tudi v teh okoliščinah pokazal, da je boljši. Že v 2. min. je Vujadinović povišal na 6:0 in 10 minut kasneje isti na 7:0. V 19 min. je iz enajstmetrovke zabil osmi gol Božović, v 34 min. pa je prišel do regularnega gola še enkrat — Vujadinović.

Visoka zmaga BSKa je bila zaslužena, ker je bil Hajduk to pot res precej slab nasprotnik.

Tekmo je sodil madžarski sodnik Tihomir.

Gradjanski : Slavija 3:2 (2:1)

Sarajevo, 6. junija
Za današnje srečanje med Gradjanskim in Slavijo je vladalo ogromno zanimanje in je bilo na igrišču do 5.000 gledalcev.

Gradjanski je začel takoj v silnem tempu in je že v prvih 10 minutah zabil dva gola po Cimermančeviću ter si tako skoraj osigurval zmago. Zagrebčani so bili kot celota in kot posamezniki boljši in so se predstavlili kot izvrstni tehničarji in odlični starterji. Slavija je bila precej časa nervозна, pozneje pa ko se je znašla, je bila igra skoraj popolnoma odprta — sem in tja z neznatno premočjo Gradjanskega. Sredi polčasa je uspelo Šelipurju znižati na 2:1.

Po odmoru je Lešnik že kar v 5 min. iz krasne soloakcije povišal na 3:1. Ko si je tako Gradjanski spet osigurval naskok dveh golov, je zapril igro in se v glavnem vrgel na čuvanje rezultata. Zdaj je prevzela pobudo Slavija in je mnogo napadala, toda odlična obramba Gradjanskega in za vratar Urch so preprečili vsak uspeh. Sredi polčasa so domači dosegli gol, ki ga pa na sodnik zaradi offsidea ni priznal. Zaradi tega je na igrišču nastalo ogromno razburjenje; del občinstva je vdril na teren in tam je prišlo tudi do dejanskih obračunov, pri katerih je bil menda napaden tudi sodnik. Slednjic je uspelo napraviti red, toda tekma je postala silno ostra. Enajstmetrovko proti Gradjanskemu so Sarajevečani zastreljali, v 40. min. pa jim je le uspelo, da so po Džajiću dosegli še drugi gol. Klub vsem prizadevanjem pa niso mogli več izravnati.

Pri Zagrebčanih je bil odlični Cimermančević ter še Lešnik in Antolković v napadu, pri Slaviji pa se je odlikovala obramba.

Tekmo je sodil madžarski sodnik.

Prodaja strojev parne žage

Dne 9. junija t. l. se bo prodalo na licu mesta v parni žagi v Josipdolu pri Ogulinu posamezno:

- 1 lokomobila lanz, polstabilna 45/70 K. s., segrevalna površina 20,2 m²;
- 3 jarmeniki, 2 tračni žagi, 10 krožnih žag;
- 2 nihalni žagi, 2 uravnalca, 1 žaga cepilca;
- 2 vagonet, transmisije, jermeni in razni pribor.

D. D. VILHAR, Josipdol pri Ogulinu.

ZAHVALA

Vsem, ki ste sočustvovali ob bridki izgubi naše ljubljene in nepozabne mame

MARIJE OGRINC

se najpristneje zahvaljujemo, Posebno zahvalo izrekamo g. zdravniku dr. Jamšku za skrbno in požrtvovalno zdravljenje. Končno se zahvaljujemo Glasbenemu društvu Sloga za prelepe žalostinke in zahvala vsem za lepo evetje in vsem, ki so predrago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti v tako častnem številu.

Ljubljana, Pragersko, Reka, 7. junija 1940.

ŽALUJOČI

PREMOG
KOKS — DRVA
nudi
I. Pogačnik
BOHORICEVA 5
Telefon 20-59
Postrežba brezhibna

Kliseje
ENO-IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
Razpis razpis 25

Zgubila se je

od trga po Prešernovi ulici, Tyrševi cesti do gostilne Tivolskega jezera, izgubila se je brilianti okrašena broša. Ker je drag spomin, prosim poštenega najditelja, da jo vrne proti dobri nagradi v ogl. odd. Jutra. 14652-28

Razno

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

Poljanski nasip 4-6

Pralica — švedskolokalica

MILJENA BOGATAJ

Zapustila nas je po dolgem trpljenju v cvetu svoje 19. pomladi naša draga sestra

Pogreb bo v petek, dne 7. junija ob 17. uri.

V KOČEVJU, dne 6. junija 1940.

Jadviga, Ivan, Mirko, Mimi,

Darko, sestri in bratje

Pogreb bo v petek, dne 7. junija ob 17. uri.

V KOČEVJU, dne 6. junija 1940.

Jadviga, Ivan, Mirko, Mimi,

Darko, sestri in bratje

Pogreb bo v petek, dne 7. junija ob 17. uri.

V KOČEVJU, dne 6. junija 1940.

Jadviga, Ivan, Mirko, Mimi,

Darko, sestri in bratje

Pogreb bo v petek, dne 7. junija ob 17. uri.

V KOČEVJU, dne 6. junija 1940.

Jadviga, Ivan, Mirko, Mimi,

Darko, sestri in bratje

Pogreb bo v petek, dne 7. junija ob 17. uri.

V KOČEVJU, dne 6. junija 1940.

Jadviga, Ivan, Mirko, Mimi,

Darko, sestri in bratje

Pogreb bo v petek, dne 7. junija ob 17. uri.

V KOČEVJU, dne 6. junija 1940.

Jadviga, Ivan, Mirko, Mimi,

Darko, sestri in bratje

Pogreb bo v petek, dne 7. junija ob 17. uri.

V KOČEVJU, dne 6. junija 1940.

Jadviga, Ivan, Mirko, Mimi,

Darko, sestri in bratje

Pogreb bo v petek, dne 7. junija ob 17. uri.

V KOČEVJU, dne 6. junija 1940.

Jadviga, Ivan, Mirko, Mimi,

Darko, sestri in bratje

Pogreb bo v petek, dne 7. junija ob 17. uri.

V KOČEVJU, dne 6. junija 1940.

V nedeljo bodo dirke k Sv. Križu

Za dirko I. Gorenjskega motokluba je prijavljenih že zdaj 25 dirkačev

V nedeljo 9. t. m. — če bi bilo slabo vreme, pa teden dni pozneje — bodo v izvedbi I. Gorenjskega moto-kluba II. medklub-ske gorske hitrostne dirke z motorji z Jesenic k Sv. Križu.

Za to prvo letošnje prireditve vlada med tekmovalci in občinstvom veliko zanimanje, saj je bilo že do 2. t. m. prijavljenih 25 tekmovalcev, nove prijave prihajajo pa še vsak dan. Zanimivo je, da so najtežje sportne kategorije najbolj zasedene. Med prijavljenimi, ki bo tudi prav gotovo startal, je tudi naš najboljši vozač Ilirijan Janko šiška na specialnem NSU stroju 350 ccm. Razen v tej kategoriji pa bo šiška nastopil tudi še v razredu s prikolicami. Prireditelj sam bo postavil na start svoje najboljšje moči, med njimi Novaka na BMW 500 ccm v sportni in Bara v turnirni kategoriji, ki sta že lani dokazala, da sta najboljša klubova vozača. Kategorija s prikolicami bo prav posebno zanimiva zaradi ostrih ovinkov in precejšnje strmine.

Prireditelj je pripravil lepa darila za vsa prva tri mesta, a za najboljši čas dneva še posebno darilo. Znana trdnica Milan Levičnik z Jesenic je poklonila krasen predhodni pokal za najhitrejšega klubovega vozača. Ta pokal bo prejel oni vozač, ki bo zmagal v dirkah na tej progi dvakrat za zaporedoma ali pa trikrat s presledki. Med klubovimi vozači bo seveda za ta pokal huda borba.

Dirka se prične ob 15. cesti pa bo za javni promet zaprta že eno uro pred pričetkom. Občinstvo se naproša, naj se, da